

VROEGOP

Blad van de Bond van Volkstuinders

Lange leve actieve tuinders!

Zij maken onze tuinparken zo mooi

Zadenverzamelaars

EHBO'ers voor snelle hulp

Het wel en wee van een tuinverkoopcoördinator

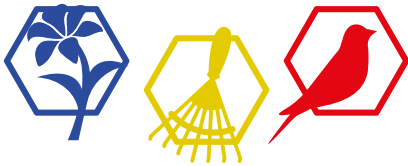

*Belangrijk werk: het baggeren van de sloten.
Ook de kas van de soeptuin wordt goed onderhouden.*

INHOUD

- 4 **IETS MOOIS DOEN OP JE TUINPARK**
kan op 1.001 manieren
- 6 **RONDJE BELLEN**
Over het algemeen werk
- 8 **EHBO-COMMISSIE**
In tijden van nood
- 10 **WERKEN BIJ DE BOND**
Betaalde vacatures
- 12 **EEN TUIN VERKOPEN**
Lotgevallen van een verkoop-
coördinator
- 16 **TUINTRAIL NOORD**
Stap voor stap naar een prachtige
wandelroute

- 20 **ÉÉN ZAADJE, DUIZEND BLOEMEN**
De kracht van één actieve tuinder
- 22 **TE HOOI & TE GRAS**
Groenboeken & natuuruitjes
- 24 **BODEMBEDEKKERS**
Een onderbelichte tuinlaag
- 26 **BONDSVERGADERING**
Uitnodiging voor 7 december 2024
- 31 **UITSPRAKEN**
Tuchtcommissie en Commissie van Beroep
- 34 **VOLGENDE EDITIE**
Onze toegankelijke parken
- 36 **PUZZEL**

COLOFON

Vroegop magazine is het blad van de Bond van Volkstuinders, Amsterdam en omgeving. Het wordt verspreid onder de leden en aspirantleden van de bond. Oplage 12.500.

Vroegop liever digitaal ontvangen? Stuur in dat geval een mailtje naar vroegop@bondvanvolkstuinders.nl ovv. je naam, adres en melding: digitale Vroegop.

ADVERTEREN IN VROEGOP?

Bond van Volkstuinders
Volendammerweg 301
1027 EA Amsterdam
020 - 613 2893
vroegop@bondvanvolkstuinders.nl
www.bondvanvolkstuinders.nl

COVERFOTO

In de loop van het seizoen tuigen tuinders op verschillende tuinparken kramen op en worden planten verkocht tbv het algemeen nut van het park. Opgekweekt in de eigen kweektuin, vinden de plantjes hun weg naar de tuinders en buurtgenoten. Deze foto is gemaakt op Nut & Genoegen.

MEDEWERKERS

Suzanne de Boer, Jan Botman,
Bert Kuit, Deniz Verburg-Keklik,
Danielle Oosterwal, Nancy van der Heide, Monique Hollenkamp,
Els de Wit.

FOTO'S & ILLUSTRATIES

Suzanne de Boer, Jan Botman, Guy Grandjean via Unsplash, Nancy van der Heide, Jonathan Kemper via Unsplash, Annet Kraan, Bert Kuit, Petra Mol, Jelt Stegenga, Deniz Verburg-Keklik, Jos Fontijn, Tuintrail.

OPMAAK

Michiel Stofberg

DOOR DE VOORZITTER

Gewoon iets teruggeven

Dit keer pak ik de pen op om het voorwoord te schrijven namens het bondsbestuur, waarvan ik tot 8 december 2024 de voorzitter ben.

Aan het einde van elk seizoen vervliegen de gedachten over wat op tuingebied eerder nog belangrijk leek. Het doet er even niet meer toe. De tuin maakt zich op voor de winter en wij maken plannen voor daarna. Eén van de plannen van het bondsbestuur is dat ze het actief lidmaatschap op de tuinparken wil vergroten. Een vereniging kan niet zonder actieve leden en helaas hebben wij er te weinig van.

Op bijna elk tuinpark waar wij komen horen we van bestuurders dat voor allerlei taken (klein en groter) die buiten het reguliere werk vallen, moeilijk leden zijn te vinden die dat extra werk op zich willen nemen. Mensen die door extra inzet 'de gaten dichtlopen', zodat knelpunten worden opgelost en alles op het tuinpark goed kan blijven draaien.

Dit nummer van Vroegop staat in het kader van actief lidmaatschap. Met voorbeelden hoe tuinparken het teveel aan taken in combinatie met het tekort aan mensen proberen op te lossen. Hoe zij leden weten te interesseren voor een extra taak en daarmee anderen inspireren om óók meer te doen.

Ik was op een afdelingsvergadering waar een van de leden mij een suggestie gaf hoe leden te overtuigen van het belang van actief lidmaatschap. Ze zei: 'Vertel ze hoe goed wij tuinders het hebben. Hoeveel geluk wij hebben gehad dat we een tuin hebben kunnen bemachtigen. Hoe uitzonderlijk dat eigenlijk is. Het minste wat je als lid kunt doen is er iets voor teruggeven.'

Als nieuwe tuinder heb je het in het begin soms vooral druk met je eigen tuin en de verplichte werkbeurten. Begrijpelijk. Maar in alle jaren die volgen? Dan is het de tijd om méér te doen. Het is dan dat je je als actief lid extra kunt inzetten (en blijven inzetten) voor je tuinpark en de vereniging. Dat is precies het 'iets teruggeven' wat die tuinder mij als suggestie gaf als dankbaarheid voor het prachtige stukje groen dat wij mogen huren.

Ik geef dat idee graag aan jullie door. Mooi werkwoord: teruggeven! Ik wens iedereen een goede winter en een zee van tijd om plannen te maken voor 2025.

Monique Hollenkamp

Voorzitter Bond van Volkstuinders

Tuinders op Nieuw Vredelust kunnen via een lange stroomkabel elektriciteit krijgen om te klussen. Mede-tuinders helpen bij het uitrollen.

Iets moois doen op je tuinpark kan op 1.001 manieren!

Namelijk als: • tuinparkloodgieter • *afdelingsbestuurder* • **lid van de gaskistcontrole-commissie** • kantinekoffiemens • *gids van vleermuiswandelingen* • **lid van de watercommissie** • bestuurder van de tractor die tuinaarde en potgrond bij tuinders brengt • *imker* • **kweker met kas en pluktuin voor het park** • organisator van klaverjasavond / disco / bingo / pubquiz / kinderbloemencorso • *beheerder van het gereedschap en het machinepark* • **medewerker van de hakselploeg** • lid van de bouwcommissie • *saxofonist die passanten naar het tuinpark leidt voor een open dag* • **etaleur van de tuinwinkel** • kok die lente/zomer/herfstmaaltijden voor tuinders bereidt • *jeugd-commissielid dat het kabouterpad onderhoudt* • **inkoper voor de tuinwinkel** • lid van de waarderingscommissie • *beheerder van het voedselbos* • **lid van de stroomcommissie** • redacteur van het tuinparkmagazine / nieuwsbrief / website • *barkeeper* • **deelnemer aan het zadenproject** • lid van de duurzaamheidscommissie • *beheerder van de Appel & Ei-appgroep (voor vraag & aanbod van overtollige spullen)* • **EHBO'er** • vormgever van het tuinparkmagazine • *aanspreekpunt van het gastenhuisje / logeershuis / writer's in residence* • **lid van de hekkencommissie, die gaten in de hekken opspoort en dicht tegen inbraak** • bouwer van bijenhôtels • *lid van de tuincontrole-commissie* • **schoonmaker** • tuinverkoopcoördinator • *beheerder van het clubhuis* • **timmerman** • deelnemer aan Struinen door de Tuinen / Reuring in het Groen / kunstroute • *lid van de commissie Natuureducatie die basisschoolleerlingen uit de buurt in contact brengt met de natuur* • **aanlegger van bijenlinten** • lid van de taxatiecommissie • *tuinbuddy* • **initiatiefnemer van de beeldenroute / wandelroute** • geluidstechnicus bij evenementen • *meedenker voor de (natuur)speeltuin* • **lid van de watercommissie, die voor de nachtvorst de hoofdkraan dichtdraait en op zoek gaat naar lekkages als die kraan in het voorjaar weer opengaat** • En jij, wat doe jij?

Rondje bellen...

over algemeen werk

‘Algemeen werk’ is de vorm van ledeninzet waar veruit de meeste tuinders vanaf dag 1 van hun lidmaatschap mee te maken hebben. Onder algemeen werk wordt in onze reglementen verstaan: ‘alle werkzaamheden die voor het onderhoud van de grond, sloten en de gebouwen van het tuinpark nodig zijn’. Hoe is dat hier en daar geregeld?

Dick Visser,
Voorzitter De Molenaar

“Wij noemen het ‘werkbeurten’. Als nutstuin is hier in vergelijking met verblijfstuinen weinig vierkante meter algemeen groen en we hebben bijvoorbeeld ook geen clubhuis. Maar desondanks blijft er genoeg werk te doen. Tussen maart en november draaien tuinders bij ons tot hun 75ste verjaardag 5 keer een werkbeurt van 2 uur. Die zijn op zaterdagochtend. Tuinders mogen deze niet afkopen. We hadden daarover altijd een vastgesteld rooster; vanaf volgend tuinseizoen kunnen tuinders zelf intekenen via Mijn Tuin op dagen waarop het hen uitkomt. Als tuinpark bepaal je wel van tevoren hoeveel tuinders op de ene of de andere zaterdag kunnen intekenen, zodat je niet plotseling met veel te veel tuinders bent. Na intekening ontvangen de tuinders in de week voorafgaande aan hun werkbeurt automatisch twee keer een herinnering per mail. Ook dat is handig. Over het algemeen wordt er goed doorgewerkt, maar het is natuurlijk ook een moment om elkaar tegen te komen, van elkaar te leren en elkaar beter te leren kennen. Alhoewel we geen clubhuis hebben, hebben we wel een koffiezetapparaat, dat met name op zaterdagochtend veelvuldig gebruikt wordt voor en na de werkbeurten.”

Erica Schoen,
Voorzitter Nieuw Vredelust

“Op Nieuw Vredelust hebben we jaarlijks 8 werkbeurten van 3 uur met daarin een pauze. De werkbeurten mogen niet van tevoren afgekocht worden. Onder werkbeurten hoort bij ons eigenlijk alles wat je doet voor de vereniging; dat is vaak onderhoud, maar ook andere werkzaamheden vallen eronder. We hebben een schoffelploeg die de paden, het speelveld en onze heemtuin De Wijde Blik onderhoudt. De singelploeg onderhoudt de buitenranden van het tuinpark, waar altijd veel snoeiwerk bij komt kijken. De clubhuisploeg zorgt ervoor dat het clubhuis op vrijdag aan het eind van de middag en op zaterdagochtend open is en dat tuinders er koffie of iets anders kunnen drinken. Maar ook de bouwcommissie valt onder de werkbeurten; zij zorgen voor het onderhoud aan gemeenschappelijke gebouwen maar beoordelen ook bouwtekeningen van tuinhuisjes en maken de waardebepalingen op bij vertrek van een tuinder. Al met al doet iedereen mee tot 75 jaar; alleen tuinders die meer dan twintig jaar op de tuin staan kunnen eventueel stoppen met zeventig jaar.”

Hans Versteegh,
Coördinator Werkuren Sloterdijkermeer

“Tuinders draaien per seizoen 5 maal een zaterdagochtend van 3 werkuren. Daarbovenop is het de bedoeling dat we tuinders nog een keer extra kunnen inzetten, maar daar hebben we nog niet mee gewerkt. Naast de zaterdagochtend hebben we ploegen en tuinders met specifieke taken zoals afvalverwerking, administratie van de werkuren, deelnemen aan de hakselploeg of tractorploeg, grasmaaien en onderhoud van duikers. En we hebben zogenaamde locatieploegen: tuinders die in hun eigen tijd en op eigen tempo een deel van het park bijhouden, zoals rond de grote vijver en het Vroegop-plantsoen. Op ons tuinpark zijn we bezig om het Keurmerk Natuurlijk Tuinieren te halen, daarvoor komt, zo verwacht ik, het nodige werk uit naar voren met name in het vroege voorjaar en het latere najaar. Dat zijn we aan het inpassen. Van onze tuinders is ongeveer de helft ingedeeld bij de werkuren; de andere helft is daarvan vrijgesteld vanwege werkzaamheden in het bestuur of een commissie of vanwege hun leeftijd. Op Sloterdijkermeer is nu de regel dat tuinders met 67 jaar mogen ophouden tenzij ze pas recentelijk tuinder zijn geworden. Van tevoren afkopen is niet mogelijk. Op het wegblijven bij de werkuren staat een flinke boete, ruim 90 euro per keer. Voor tuinders die nog werkuren aan het einde van het tuinseizoen hebben openstaan, is er in november een meestal drukbezochte spijtoptanten-zaterdag.”

Johan Vriend,

Bestuurslid De Bretten

"Algemeen werk heet bij ons CATO, een afkorting van Commissie Algemeen Tuin Onderhoud. 'Wanneer moet jij CATO doen?' is volstrekt onduidelijk voor buitenstaanders, maar bij ons dus een heel normale vraag. CATO is op 7 zaterdagochtenden 3 uur. Daarnaast hebben we groenstroken die aan tuinen grenzen, die worden onderhouden door de tuinders zelf. Deze tuinders krijgen daarvoor 4 zaterdagen vrijstelling. Het onderhoud dat tuinders doen aan het naburige talud aan de binnensingel levert een vrijstelling van 2 zaterdagen op. De Bretten heeft heel veel gemeenschappelijke grond. Ongeveer 60% van de oppervlakte van ons park bestaat uit niet-tuinen. Op die gemeenschappelijke grond staan bovendien heel veel – ook grote – bomen. Voor het onderhoud van deze 1.055 bomen huren we regelmatig een professioneel bedrijf in; voor het tuinpark zelf is dit niet te behappen.

Qua leeftijd zijn we stapsgewijs van 70 jaar naar 75 jaar aan het toegroeien. Over twee jaar doet iedere tuinder onder de 75 jaar CATO-uren. Voor het onderhoud aan de groenstroken vragen we tuinders van 75+ om dit, zolang het gaat, te blijven doen.

Veiligheid van het algemeen werk is belangrijk. Nieuwe tuinders krijgen eerst altijd apart een nadere uitleg over het werk en worden niet zomaar achter een machine gezet. Voor het gebruik van een bosmaaier hebben we op het park veiligheidsschoenen in de meest gangbare maten, verder helmen en oordoppen. De hakselaar wordt bediend door een vaste ploeg van tuinders en uiteraard dragen ook zij persoonlijke beschermingsmiddelen. Bij kettingzagen mogen alleen kundige tuinders in de buurt komen. Maar ook bij relatief eenvoudig onderhoudswerk letten we op de veiligheid: tuinders op teen-slippen worden weggestuurd en discussies over wat gepaste kleding is verstommen al snel wanneer een tuinder in hemd en korte broek gevraagd wordt om brandnetels te trekken. Dat is wel beetje een gemeen verzoek, ik geef het toe."

Mens en dier in nood? Tuin en huisje in gevaar? Geen paniek, dankzij EHBO-ers op de tuin.

Op Tuinpark Lissabon bestaat de EHBO-commissie uit maar liefst zestien tuinders. Tuinder Rinze van Opstal vertelt: "We trainen elke twee jaar een ochtend met de automatische externe defibrillator (AED) en krijgen van AMC-ambulancebroeder Snel EHBO-opfrislessen, toegespitst op mogelijke ongevallen op de tuin. De meesten van ons hebben wel eerder EHBO-kennis opgedaan. De AED's vinden we belangrijk. We hebben er twee, die op goed bereikbare, centrale punten hangen. AED-gecertificeerden tuinders en EHBO'ers mogen deze bedienen."

EHBO-vlaggen

Over onderlinge communicatie voegt Rinze toe: "Lissabon heeft een alarm-app voor alle tuinders die alleen voor noodsituaties wordt gebruikt. Iedere aanwezige tuinder en dus ook iedere aanwezige EHBO-tuinder kan reageren bij een noodsituatie, zoals een brand- of snijwond, een allergische reactie op een bijen- of wespensteek, een hevige bloeding of bewusteloosheid. Daarnaast is er een EHBO-appgroep, die de EHBO-leden onderling kunnen gebruiken. Bij een calamiteit zoals brand, storm, een boom die op een huisje is gevallen of wateroverlast is het handig als het commissie-aanspreekpunt en een algemeen bestuurslid op de hoogte worden gebracht."

Een ander voorbeeld geeft tuinpark Ons Lustoord. Hier bestaat het EHBO-team uit vier leden. Tuinder Sylvana vertelt: "We hebben een EHBO-koffer, AED, rolstoelen en een behandeltafel. Als we op de tuin zijn, hangen de EHBO-vlaggen. In de tuinen van de EHBO-tuinders zelf, zodat iedereen weet dat daar hulp te vinden is. Op ons park tuinieren ook huisartsen en verpleegkundigen die wij altijd kunnen benaderen als zij op de tuin zijn. Gelukkig zijn er over het algemeen weinig calamiteiten, maar een ongelukje zit in een klein hoekje."

Grote barrière: de toegangspoorten

Snelle bereikbaarheid kan soms het verschil maken tussen leven en dood. Tegenwoordig hebben tuinparken dichte toegangspoorten of elektrische hekwerken die niet altijd (helemaal) openstaan. Omdat niet alle tuinparken een EHBO-commissie hebben, kan toegang tot het terrein een grote barrière vormen. Tuinpark de Bretten heeft een oplossing gevonden en zich aangesloten bij het landelijk initiatief SOS-toegang. Daarmee is gegarandeerd dat hulpdiensten snel en gemakkelijk naar binnen kunnen.

Heeft jouw tuinpark geen SOS-toegang? Tuinpark Lissabon doet het als volgt: "Iedere tuinder heeft een sleutel van de toegangspoorten. Als er een EHBO-lid

aanwezig is, dan zal die persoon de hulpdienst opwachten buiten de poort, ervoor zorgen dat de doorgang vrij is en de hulpdienst naar de juiste plek begeleiden.”

Als de brandweer

Adviseur Risicobeheersing en Brand Veilig Leven van brandweer Amsterdam-Amstelland adviseert het volgende: “Er bestaat geen uniforme werkwijze voor volkstuinen en het is ook geen wettelijke verplichting om toegang te verschaffen bij calamiteiten. Wel kan de brandweer in principe altijd toegangshekken forceren om hulp te verlenen. Goed om te weten: wil de volkstuinvereniging schade en kosten voorkomen, dan werkt de brandweer uitsluitend met de volgende alternatieven:

- Een gealarmeerde beheerder/sleutelhouder die binnen 5 minuten ter plaatse is om het terrein of gebouw voor de brandweer te openen. De aanrijtijd van de brandweer is over het algemeen 6 minuten.
- Mocht de brandweer er eerder zijn dan de sleutelhouder, dan wacht de brandweer niet met toetreden en kan toetredingsschade veroorzaken.
- Ontsluiting door een externe of particuliere partij (bijvoorbeeld elektronische of automatische ontsluiting) die binnen 5 minuten ter plaatse is.

- Een destructief slot, dat door de brandweer opengeknipt of -geslepen kan worden. Denk aan een hangslot van maximaal 10 millimeter dikte, dat de brandweer kan doorknippen.

- Brandweer Amsterdam-Amstelland maakt gebruik van SOS-toegang. Voor de mogelijkheden en kosten kan contact worden opgenomen met de leverancier: www.sostoegang.nl/.

- Het gebruik van codes op hekwerken en sleutelkluizen en -buisen die sommige volkstuincomplexen mogelijk hebben, wordt door de brandweer gefaseerd afgeschaft. Achtergrondinformatie hierover staat op: www.brandweer.nl/onderwerpen/toegang-brandweer-tot-gebouw/.

- **Bel bij spoed 112.** Is er geen sprake van spoed maar wel behoefte aan hulp van de brandweer (bijvoorbeeld dier in nood, niet levensbedreigend, bij storm- en/of waterschade), bel dan 0900-0904.

- **Tip:** tuinders kunnen zichzelf weerbaar maken tegen het uitbreken en verergeren van brand tijdens feestvieren, barbecueën, klussen enzovoort. Lees hiervoor de folder of pdf ‘Brandveilige vakantie’, bijvoorbeeld via www.brandweer.nl/wp-content/uploads/2021/07/brandveilige_vakantie-los-17.pdf

Ook een EHBO-commissie oprichten?

- Benader medici op jouw tuinpark en tuinders met EHBO-certificering. Motiveer elkaar, een groter team verlicht de druk.
- Maak gebruik van aangeboden trainingen van de Bond, zoals voor gebruik van de AED. Of volg een EHBO-training bij het Rode Kruis of het Oranje Kruis of via je werk.
- Iedere tuinder moet weten hoe de toegangspoorten opengaan. Communiceer duidelijk hoe bij calamiteiten te handelen via website en apps.
- Creëer een nood-app voor alle tuinders. Handel adequaat en voorkom paniek; niet iedereen hoeft ter plekke te komen.
- Voor hulpdiensten is het van belang te weten hoe de bereikbaarheid op het terrein is: welke wegen zijn toegankelijk en wat is de kortste route naar de plek waar de hulp gewenst is.

Gratis Eerste Hulp

Het Rode Kruis heeft een gratis EHBO-app waarmee je altijd weet wat je moet doen bij een noodgeval, van brandwond tot vergiftiging en van bewusteloosheid tot kneuzing. In de App Store en via Google Play te vinden.

TWEE NIEUWE BETAALDE COLLEGA'S GEZOCHT (m/x/v)

De Bond van Volkstuinders heeft 6.000 leden – allen tuinders met een volkstuin op 1 van de 29 tuinparken welke behoren tot onze vereniging.

Dit betreft zowel volkstuinen waar in de zomer gewoon mag worden als moestuinen waar groente en fruit worden verbouwd. Ieder tuinpark heeft een eigen tuinparkbestuur waarmee we nauw contact hebben.

Alles wat in Amsterdam e.o. gebeurt, gebeurt ook op de volkstuinen. Op het bondsbureau in Amsterdam-Noord komen dan ook de meest uiteenlopende vragen en problemen voorbij van tuinders en tuinparkbestuurders en is geen dag hetzelfde.

We zoeken twee nieuwe collega's: een collega die ons kan helpen met de veelheid aan juridische en organisatorische vragen en een nieuwe collega voor het secretariaat.

JURIDISCH

We zoeken een nieuwe collega voor de volgende werkzaamheden:

- Beantwoorden van juridische en organisatorische vragen van tuinparkbestuurders en lid-tuinders
- Beheren en opvolgen van juridische dossiers van tuinders
- Inhoudelijke ondersteuning van verenigingscommissies (o.a. geschillencommissie, bouw-tuincommissies), en ervoor zorgen dat hun adviezen en ideeën op de goede plek binnen onze organisatie landen
- Bijdragen aan de kennisontwikkeling binnen onze vereniging, onder meer door het initiëren van (kennis)bijeenkomsten en het zorgdragen voor goede en toegankelijke juridische informatie voor tuinders en tuinparkbesturen (website, handleidingen e.d.)

Wat vragen we van je?

- Je hebt een juridische opleiding of relevante juridische werkervaring voor bovengenoemde werkzaamheden

- Je weet hulpvaardigheid en nauwkeurigheid te combineren met humor, druktebestendigheid en sterke communicatieve vaardigheden
- Je hebt affiniteit met volkstuinieren en met het samenwerken met vrijwilligers
- Werkervaring binnen een vereniging is een pre
- Je woont in Amsterdam of directe omgeving

En wat bieden we je?

- Een prachtige werkplek in Amsterdam-Noord aan de rand van landelijk Waterland
- Leuk en heel afwisselend werk
- Werk in een klein betrokken team
- Samenwerken met gepassioneerde tuinder-vrijwilligers
- Salaris volgens de CAO Banken schaal 8-9, reiskostenvergoeding, opbouw pensioen, de mogelijkheid om een deel van de tijd thuis te werken

VOOR BEIDE FUNCTIES

Heb je belangstelling?

Stuur dan uiterlijk 6 november een korte motivatiebrief en je cv aan els@bondvanvolkstuinders.nl t.a.v. Els de Wit onder vermelding van de functie.

Heb je nog vragen?

Aarzel niet om dan even te bellen met Els op nummer 020-6132893 (ma-do) of stuur een mail naar els@bondvanvolkstuinders.nl

SECRETARIAAT

De werkzaamheden voor de nieuwe collega, in nauwe samenwerking met de twee andere medewerkers op het secretariaat, zijn de volgende:

- Eerste aanspreekpunt voor het beantwoorden van praktische vragen van lid-tuinders, aspirant-leden en tuinparkbestuurders
- Ledenadministratie van 6.000 lid-tuinders en 7.000 aspirant-leden
- Zorgen voor (telefonische) bereikbaarheid, archivering e.d.
- Het secretarieel in goede banen leiden van de overdrachten van tuinen
- Ondersteuning bieden bij het aanvragen van vergunningen e.d., het verwerken en archiveren daarvan
- Contact onderhouden met onze verzekeringsmaatschappij en tuinders in het geval van storm-, brand- en inbraakschades
- Organisatorische ondersteuning van bijeenkomsten, vergaderingen en verenigingscommissies; soms zorgen voor de verslaglegging daarvan
- Zorgen voor het opstellen en uitsturen van nieuwsbrieven aan tuinders en besturen

Wat vragen we van je?

- MBO+-niveau
- Aanpakken, praktisch ingesteld, vriendelijk, behulpzaam, nauwgezet, het leuk vinden om samen te werken met directe collega's en zaken in onderling overleg af te stemmen
- Overzicht kunnen houden in de veelheid van onderwerpen die dagelijks voorbijkomen
- Stevige werkervaring met ledenadministratie, werkervaring met Afas is een pre
- Werkervaring met Outlook en Word, en bekendheid met Excel
- Je woont in Amsterdam of directe omgeving

En wat bieden we je?

- Een prachtige werkplek in Amsterdam-Noord aan de rand van landelijk Waterland
- Leuk en heel afwisselend werk
- Werken in een klein betrokken team
- Samenwerken met gepassioneerde tuinder-vrijwilligers
- 24 uur per week, salaris volgens de CAO Banken schaal 6-7, reiskostenvergoeding, opbouw pensioen

jouw specialist in
volkstuintuinen

scan me

www.hermansblokhuisen.nl/vroegop

Een tuin verkopen: wat komt daar allemaal bij kijken?

Lotgevallen van een verkoopcoördinator

De auteur van dit artikel coördineert al zo'n vijftien jaar de tuinverkoop op zijn tuinpark en heeft het in die tijd zien veranderen in een ingewikkeld bureaucratisch proces waarvoor je een cursus moet volgen om het allemaal in goede banen te kunnen leiden. Hoe ingewikkeld is het geworden?

Een tuinder zal zich niet zo snel afvragen: wat komt er allemaal bij kijken als ik mijn tuin weg wil doen? Totdat het zover is, en om wat voor reden dan ook - ouderdom, ziekte, verhuizing - dan wil hij graag weten wat er van hem verwacht wordt, en wat hij kan verwachten.

De verkoper

Wel, het begint gewoonlijk met een brief - of vaker: een mailtje - aan het bestuur waarin de tuinder aangeeft zijn tuin op te willen zeggen. In dat mailtje geeft de tuinder aan waarom en per wanneer. Overigens zeggen we vaak 'de tuin verkopen', maar eigenlijk worden alleen de opstallen en de tuinbeplanting verkocht; de tuin zelf wordt gehuurd van de gemeente door de vereniging en tuinders mogen die grond dus gebruiken. De tuinder krijgt na zijn opzegging van de verkoopcoördinator een document toegestuurd: 'Wat u moet weten als u uw tuin wilt verkopen'. Daarin is op een rijtje gezet hoe het proces zal verlopen. Zo is het goed te weten dat je je niet meer kunt bedenken als je eenmaal hebt aangegeven van je tuin af te willen.

Ook is het handig te weten dat je weliswaar in beroep kunt gaan bij de Bond tegen het taxatiebedrag van de taxatiecommissie, maar dat hertaxatie door de Bond geld kost, en dat het gewoonlijk weinig meer oplevert. Overigens spreken wij niet meer van een tuin 'taxeren',

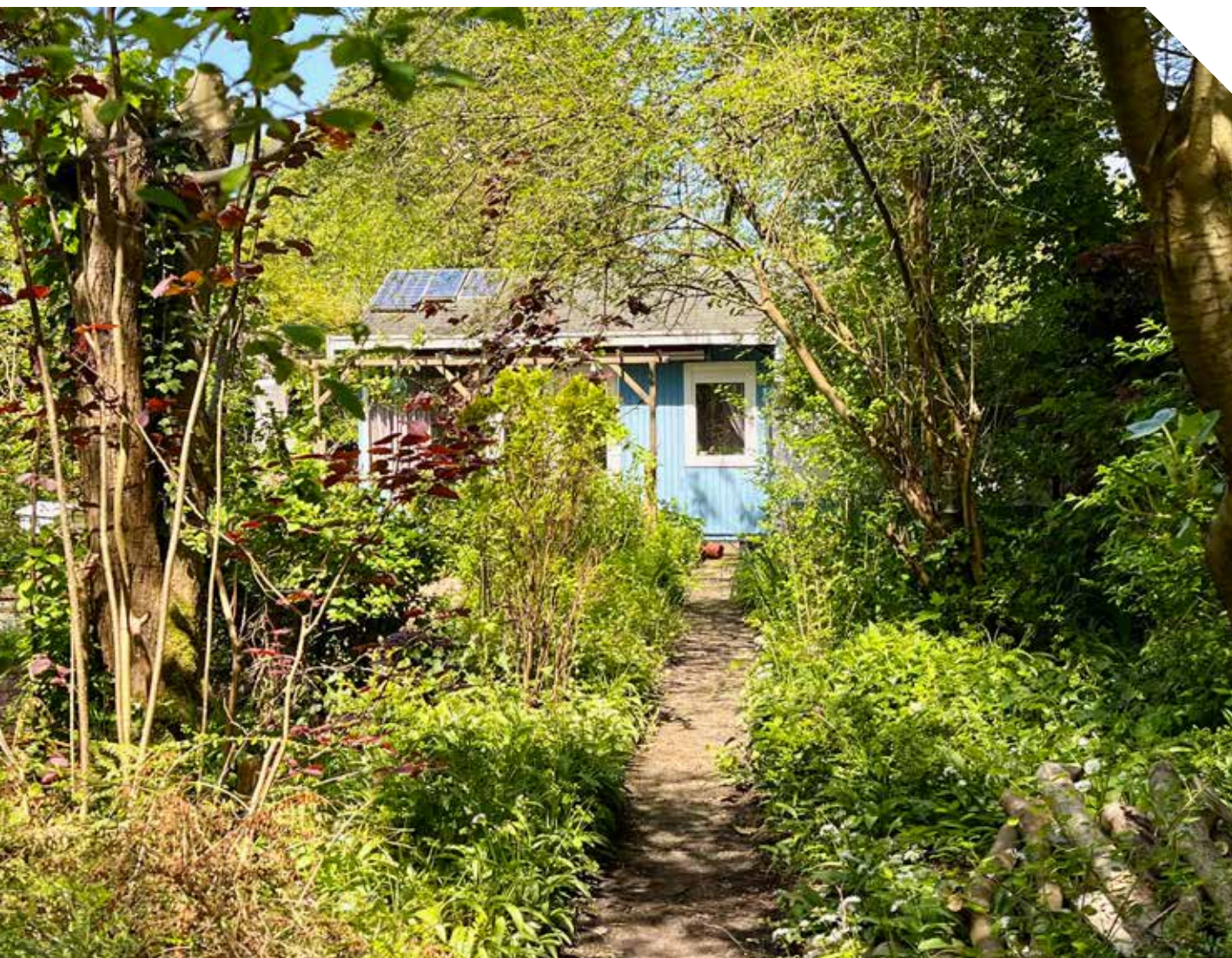
maar 'waarderen'. De leden van de taxatiecommissie zijn niet beëdigd, en mogen dus niet 'taxeren'.

Wat is de waarde?

Na de opzegging wordt de waarde van je tuinhuisje en de tuin bepaald door een van onze commissies. Tegen die waarde wordt de boel verkocht. Dan is het wel handig om te weten dat je daar nog tegen in beroep kunt gaan. Daar betaal je voor en in de twee of drie keer dat ik dit heb meegemaakt heeft dat op zich weinig meer opgeleverd.

Goed, we gaan ervan uit dat het lid vrijwillig opzegt. De beide waarderingscommissies, de commissie die het tuinhuis waardeert en de commissie die de beplanting waardeert, worden verwittigd van het voornemen en

gevraagd of ze op korte termijn een ingevuld (tuin)-waarderingsformulier kunnen inleveren. Die formulieren worden tegenwoordig bijna jaarlijks aangepast dankzij 'voortschrijdend inzicht' bij de Bond, een inzicht waarvan de genoemde commissieleden tegenwoordig ook jaarlijks middels bijeenkomsten op de hoogte worden gebracht. Zo ligt de nadruk bij het waarderen van de tuin niet meer op de tegels die per stuk geld opleveren, maar op de aanwezigheid van een compostbak, een regenton, of inheemse planten die insectvriendelijk zijn.

Als de coördinator de waarderingsbinnen heeft, begint de volgende fase: de verkoopfase. Daarbij is het niet eenvoudig zo dat de tuinen altijd zonder voorwaarde voor het gewaardeerde bedrag in de verkoop gaan.

De opstallencommissie kan bijvoorbeeld opmerken dat het huisje eigenlijk een krot is en beveelt aan dat de koper een nieuw huisje moet neerzetten. In principe moet de verkoper dan zorgen voor het verwijderen van het krot, maar in de praktijk gebeurt dit niet. En de kosten verhalen op de verkoper is ook niet altijd mogelijk, bijvoorbeeld omdat deze overleden is.

Wat ik in de afgelopen jaren ook enkele malen heb meegemaakt is: de tuinder heeft een - legaal - zeer bijzonder huisje neergezet, zo een waarvan de voorbijganger zegt: wauw. Bijvoorbeeld een zelfgebouwd ontwerp dat van de andere tuinders de bijnaam 'de tempel' of 'de moskee' kreeg, maar dat de maker helaas niet had kunnen afmaken. Het bestuur vond de creatie zo bijzonder dat een koper in

”Hoezo twintig jaar wachten op een tuin? Met wat geluk en daadkracht ben je in een paar jaar aan de beurt.”

spe de voorwaarde kreeg de tempel binnen afzienbare tijd af te bouwen, en daarvoor een plan in te leveren. Iets vergelijkbaars gebeurde toen de eigenaar van een natuurvriendelijk lemen huis ging emigreren: ook hier werd de voorkeur gegeven aan een koper die affiniteit had met leembouw. Soms mag, of móet je discrimineren.

De koper

We hebben intussen ons perspectief richting de koper gedraaid. Die koper staat al jaren op de aspirantenlijst, ook wel wachtlijst genoemd. Bij ons tuinpark, op Buitenzorg, hebben we meer dan tweehonderd aspiranten op de wachtlijst, en we hebben honderd tuinen. Als er drie à vier tuinen per jaar vrijkomen, is dat dus heel lang wachten voor nummer tweehonderd zou je denken. In de praktijk zien we een heel ander beeld. In de twee weken die een tuin gewoonlijk te koop staat, ontvang ik als coördinator gewoonlijk niet meer dan 25 brieven. Dat zijn inderdaad handgeschreven of geprinte brieven: je moet het de belangstellende niet te gemakkelijk maken, nietwaar. En voor minder aantrekkelijke tuinen kunnen zomaar niet meer dan twee of drie brieven binnenkomen. Hetzelfde geldt voor de tuinen waarvoor een plan van aanpak wordt gevraagd. Dus hoezo: twintig jaar wachten? Met wat geluk en daadkracht ben je in een paar jaar aan de beurt.

Goed, we zouden het hebben over de koper. Als de tuinen die te koop staan op de eerste van de maand op de website komen, wordt dat begeleid door een schrijven waarin op een rijtje wordt gezet wat er van een nieuwe tuinder wordt verwacht.

Na twee weken is bij ons op het tuinpark de mogelijkheid om te reageren gesloten en krijgt degene die het langst op de wachtlijst staat de tuin tenzij de tuin wordt toegewezen aan bijvoorbeeld een tuinder die wil doorschuiven of een kind van de oude tuinder.

De gelukkige ontvangt vervolgens het document van twee pagina's: 'Wat u moet weten als u een tuin op Buitenzorg koopt'. Natuurlijk komt hier het algemene werk langs, maar ook een onderwerp als (tuin)afval, deelname aan commissies en wat je allemaal moet meenemen bij de overdracht van de tuin. In mijn begintijd van verkoopcoördinator kwam de koper met contant geld langs, moest hij een identiteitsbewijs meenemen en kreeg hij voor een kleine borg een poortsleutel mee. Das war Einmahl.

Tegenwoordig moet er een overdrachtsformulier worden ingevuld door koper en verkoper, een tuinregistratieformulier, waarop ook de partner zijn gegevens kan invullen, moet de koper ook het tuinwaarderingsformulier ondertekenen, en last but not least moet hij een uittreksel uit de gemeentelijke basisregistratie meenemen om te bewijzen dat hij in Amsterdam of omstreken woont. En o ja, hij moet ook nog een identiteitsbewijs tonen. Kortom, er is behoorlijk wat papierwerk. Het spreekt intussen voor zich dat het overnamebedrag tegenwoordig niet meer contant wordt betaald. Gelukkig niet.

De overdracht

Na de heuglijke overdrachtsbijeenkomst is de verkoopcoördinator nog niet klaar: hij moet alle documenten (tuinopzeggingsbrief, waarderingsformulieren, overdrachtsformulier, inschrijfformulier, uittreksel uit de basisregistratie) scannen en uploaden naar het administratieprogramma van de Bond, en vergezellen van de nodige 'overige informatie'. Soms gaat daarbij ook nog wat mis en krijg ik per omgaande een mailtje van het bondskantoor dat dit of dat aangepast moet worden. Ik zucht en doe het toch maar. Dan is het rond. Blij en stiekem met de nodige voldoening dat ik een nieuwe tuinder intens gelukkig heb kunnen maken.

WAARDEBEPALING TUIN en BEPLANTING 2024

Vastgesteld in de bondsvergadering 9 december 2023

TUINPARK	BUITENZORG									
Tuinnummer										
Naam tuinder										
1. Verzorgde tuin										
Goed				Matig		Slecht			Waarde	
10	9	8	7	6	5	4	3	2	1	
max. € 500	max. € 500	max. € 400	max. € 300	max. € 200	max. € 100	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	300
										max. per tuin
2. Natuurwaarde en publiekswaarde										
2.1 Bomen, struiken en/of klimplanten met vruchten en bessen										max. 100
2.2 Inheemse beplanting voor rupsen, insecten en vlinders en bijen (waardplanten)										max. 100
2.3 Soortenrijke beplanting in lagen (kruidlaag-struiken-bomen)										max. 100
2.4 Moestuin, bloementuin en/of kleine fruituin										max. 50
2.5 Beschutting voor dieren dmv doornstruiken/beplanting als groep										max. 75
2.6 Water - vijver en vijverbepanting										max. 100
2.7 Dakbeplanting (o.a. sedum)										max. 100
2.8 Goede zichtlijnen op de tuin vanaf het pad										max. per tuin
3. Extra's										
3.1 Waterberging - regenton										max. 50
3.2 Compostplek										max. 50
3.3 Extra's t.b.v. insecten, vogels, egels, padden etc. (rommelhoekjes, takkenwallen e.d)										max. 75
3.4 Overig (svp omschrijven)										max. 100
Subtotaal van 1-2 en 3										775
4 Aftrek *										
4.1 Te verwijderen attributen, afval e.d.										
4.2 Te verwijderen verboden planten										
4.3 Te verwijderen hardnekkig woekerende planten zoals braam										
4.4 Te snoeien of te verwijderen bomen/struiken										
4.5 Anders nl. (svp omschrijven)										
Totaal na aftrek										€ 775,-

Stap voor stap naar een prachtige wandelroute

In Amsterdam-Noord was het afgelopen mei feest: Tuinrail Noord, twee wandelroutes over zes tuinparken, werden geopend. Riet Ursem, tuinder en bestuurslid van Kweeklust, was een van de initiatiefnemers van dit leuke project.

Riet: "Het begon allemaal een aantal jaren geleden met de oproep van de gemeente Amsterdam om een grotere toegankelijkheid van de parken te realiseren, voor alle Amsterdammers. Daarvoor moest elk tuinpark een Plan van Aanpak maken. Op ons tuinpark zijn we daarbij eerst gaan kijken wat er allemaal al was. In elk geval een wandeling: de Volkstuinwandelroute Boven IJ, die liep over de tuinparken Buikslotermeer, De Molen, Tuinwijk, Kweeklust, Rust en Vreugd en Wijkergouw.

Deze wandelroute was slapende, de bewegwijzering was her en der niet op orde, markante bomen waren inmiddels omgewaaid en sommige hekken versperden de doorgang. Er werd ook niet meer actief gecommuniceerd dat deze wandelroute bestond. Maar we zijn gewoon begonnen, niet door eerst een volledig plan te schrijven, maar door heel praktisch aan de slag te gaan met gemotiveerde mensen. Met een aantal tuinders zijn we eerst de bestaande route beetje bij beetje gaan lopen en bespraken we met elkaar wat ons onderweg opviel. Welke dingen zijn voor wandelaars, niet-tuinders, ook interessant, bijvoorbeeld? Een wadi? Bijenkasten? Een nieuw struinpaaadje? De speeltuin? Bijzondere bomen? Het mooie was ook dat er zo, al wandelend en pratend, een duidelijker beeld ontstond over waar we als tuinparken goed in zijn en wat we eigenlijk voor park willen zijn."

Vertellen waarom je wat doet

Riet geeft aan dat het erg belangrijk is om bij elke stap goed te communiceren waar je mee bezig bent, met alle tuinders. "Stappen als: we gaan een wandelroute

uitzetten, kijken wat we tegenkomen, wat onze bevindingen zijn en wat er vervolgens zal moeten worden ondernomen. Dit had tot gevolg dat er ook weer andere tuinders enthousiast werden. Het was erg leuk om te zien dat bij een volgende wandeling er weer nieuwe mensen aansloten die ik nooit eerder had gesproken en die weer met nieuwe ideeën kwamen."

Riet benadrukt om vooral de lijntjes met de afdelingsbesturen over en weer open te houden. "In ons geval was dat vanzelfsprekend, ik ben zelf bestuurslid van Kweeklust en deze wandelroute kwam steeds terug op de agenda. In het ANT-overleg van de Alliantie Noordelijke Tuinparken heb ik het plan ook geïntroduceerd. Bij de parken waar geen bestuurslid direct betrokken was bij de plannen rond de wandelroute was dat minstens zo belangrijk. Ook de onderlinge afstemming tussen alle betrokken parken was in dit geval natuurlijk van belang." Je moet niet alles tegelijk willen, vertelt Riet. Je moet dingen klein maken, fases benoemen, resultaten delen en vertellen dat je dan en dan weer met verdere informatie

komt. En vooral geen haast hebben. "Mensen hebben volle agenda's, drukke levens met werk, kinderen en mantelzorg. Met een initiatief zoals de wandelroute doen we een beroep op hun extra tijd en de vrijheid om je agenda om te gooien ligt bij iedereen anders, hoe enthousiast mensen zich ook willen inzetten. Af en toe een stip op de horizon is nodig, en dat kan ook een kleinere stip zijn, van een deelklus bijvoorbeeld."

Samen kom je verder

Toen het wandelpad door de volkstuinten praktisch helemaal geüpdatet was, kreeg Riet contact met de initiatiefneemster van de Tuinrail in Amsterdam-Oost, tuinder Hendrikje Veerman van Nieuwe Levenskracht. Riet: "Dat was een geschenk uit de hemel. Qua communicatie en vindbaarheid konden we aansluiten bij alles wat rond Tuinrail Oost al tot stand was gebracht in samenwerking met de Tolhuistuin."

Dat maakte dat de wandelroutes over de tuinparken in oost en noord nu op een website terug te vinden zijn: <https://tuinrail.amsterdam>.

Voor het Tuinrail-team was ons pad een kant-en-klare toevoeging op Tuinrail Oost. Ze hoefden het alleen nog maar op de GPS in te laten lopen.

Al met al heeft de nieuwe wandelroute over de tuinparken in Noord erg weinig gekost. "Het was echt low budget. Nieuwe bewegwijzering-paaltjes, gemaakt door tuinders zelf en gevefd in een uniforme, opvallende kleur blauw, was zo'n beetje de grootste onkostenpost. Sommige ideeën zijn wel afgefallen; zo is er geen openbaar toilet gerealiseerd. Vanwege de kosten, maar vooral vanwege het terugkerende schoonmaken en onderhoud. Dat is een zorg die we niet op ons hebben willen en kunnen nemen." We kunnen wandelaars helaas ook geen geopende kantine aanbieden, behalve in het weekend. Het onderhoud van de route is bij Kweeklust opgenomen in het reguliere onderhoud van de algemene werkuren op het park. "Tuinders die een bepaald deel van het park onderhouden, zorgen ervoor dat de bewegwijzering niet overwoekerd raakt en goed leesbaar blijft. Maar dat zal bij elk tuinpark weer anders geregeld kunnen zijn."

De proeftuin op Kweeklust. De Tuinrail in Noord loopt ook langs deze tuin.

Riet wijst op een QR-code.
Scan deze en je ontvangt op je
telefoon informatie over de route
en over wat je onderweg
allemaal tegenkomt.

Blauwe paaltjes
wijzen je de weg.

Bezoekers op de tuin

Tot slot vertelt Riet over de 'bijvangst' van plannen-
makerij rond de wandelroute. "Er vallen altijd ideeën af,
die weer op een andere manier terugkomen. Zo willen
we nu bordjes maken met 'Open'. Deze bordjes kunnen
aan het eigen tuinhek gehangen worden en nodigen
wandelaars uit om even te komen kijken. Iets wat ze
vaak heel leuk vinden. En als je als tuinder geen zin meer
hebt in bezoekers, haal je het bordje gewoon weer weg.
Heel simpel." Maar als mooiste 'bijvangst' noemt Riet het
enthousiasme van de tuinders die zich blijvend inzetten
voor Kweeklust, ook na afloop van de feestelijke lancering
van de route.

Bloedmooie moestuin

Vroegop liep met Riet een deel van de wandelroute.
"We begonnen bij de ingang van Kweeklust en pakten een
stukje Tuinwijk mee. Bij de wandelroute is nadrukkelijk
gekozen om geen particuliere tuinen te 'highlighten'.
Dit om te voorkomen dat wandelaars steeds bij dezelfde
tuinen over de heg gluren. Daar was een uitzondering
op (met toestemming van de tuinder) en dat was een
bloedmooie moestuin. Erg leuk om te zien tussen alle
verblijfstuinen. Het was verder leerzaam om de 'overloop-
wadi's' in het algemeen groen te zien en te horen dat dit
veel waterproblemen voorkomt bij de belendende tuinen.
Het is indrukwekkend hoe alles is aangepakt: simpel,
praktisch, en zonder haast maar met resultaat."

Tuintrail Noord 1: 13 kilometer van de Tolhuistuin naar tuinpark Rust & Vreugd

Tuintrail Noord 2: 12 kilometer met begin en eind op tuinpark Rust & Vreugd

Tuintrail Oost 1: 16 kilometer van station Science Park naar station Amstel

Tuintrail Oost 2: 9,5 kilometer van station Amstel naar station Science Park

Onderweg leer je van alles over de plekken en het groen die je passeert. Kijk op <https://tuintrail.amsterdam>

Eén zaadje, duizend bloemen

Er hoeft er maar eentje een goed idee te hebben en te beginnen en het hele tuinpark heeft er jarenlang plezier van. Dat is wat één actieve tuinder voor elkaar kan krijgen.

Zeker veertig soorten (inheemse) zaden worden er geoogst in de kweektuin op Amstelglorie: zwarte toorts, wilde margriet, bolderik, gewone brunel, wilde peen, cichorei, duifkruid... En een paar op de eigen tuinen. Tuinder Thea Dammen, net gebombardeerd tot hoofd van het zadenproject, vertelt: "Als mensen zaden brengen van een plant die leuk is om te zien en waar insecten dol op zijn, kijken we of we die ook in het assortiment op kunnen nemen. Want hoe diverser het aanbod, hoe diverser het aantal insectensoorten is dat je er blij mee kunt maken. Grote engelwortel bijvoorbeeld wordt enorm goed bevoogen, daar hebben we inmiddels duizenden zaden van geoogst en hier verwerkt. En in mijn tuin staat een prachtige heemstplant. Het is leuk daar ook een paar zakjes zaad van te winnen. Ik wacht tot de zaden rijp zijn en dan pluk ik ze zelf weg."

Bijenlinten

De basis van de zadenwinning vormen de bloemenkweektuin en de bloeiende bijenlinten van Amstelglorie. "Hier worden planten opgekweekt uit biologisch zaad dat afkomstig is van het park," vertelt Thea. "Dat biologische is belangrijk, want veel zaad bij tuincentra is bewerkt met neonicotinoiden om schadelijke insecten te bestrijden. Goede bestuivers komen ook met deze middelen in aanraking en worden ziek of sterven. Gebruik je biologisch zaad, dan lopen deze belangrijke beestjes geen gevaar."

Terug naar de bijenlinten en de kweektuin. Thea: "In de bloeitijd gonst het hier van de bijen en hommels - de nectar is hier op zijn best, dat weten de bestuivers wel. Biologe en tuinder Jet Willebrands startte tien jaar geleden het zadenproject. Ze deed dat in nauwe

samenwerking met de imkers van het tuinpark: zo waren ook de bijenvolkeren op het park verzekerd van een uitstekende plek om te foerageren. Jet heeft zich met hart en ziel voor het zadenproject ingezet. Ook toen ze ziek werd, bleef ze enthousiast aan haar groepje actieve tuinders en het project verbonden. Inmiddels is ze helaas overleden, maar wij gaan door, want dit project is zo leuk en waardevol."

Zaden winnen

Zijn de bloemen in de zomer en het najaar uitgebloeid, dan knippen de tuinders van de kweektuin de stengels met uitgebloeide bloemhoofden af. De tuinders van het zadenproject leggen ze vervolgens te drogen in het gebouw van de Werk & Beplantings Commissie. Zijn ze droog genoeg, dan worden de zaden met de hand geoogst. Dat is ontzettend tijdrovend. Een paar keer per week komt er een groepje tuinders naar het WBC-gebouw om de zaden te verzamelen. Thea: "Om een idee te krijgen: vanmiddag zaten we hier twee uurtjes met zijn vieren en hebben we veertien zakjes gevuld. Dat lijkt niet veel, maar is echt de moeite waard. En we hebben natuurlijk gezellig thee gedronken en bijgekletst."

Bij het stadsarchief

De zaden worden in de tuinwinkel van Amstelglorie verkocht en komen in de tuinen op het park terecht, maar worden ook op groenmarkten aangeboden en liggen bijvoorbeeld ook bij het stadsarchief in De Bazel aan de Vijzelstraat. "Twee keer per jaar gaan daar honderd zakjes naartoe," vertelt Thea. "De verkoop loopt daar goed. Zo draagt het tuinpark bij aan biodiversiteit elders in de stad." Van de opbrengst van een euro per zakje zaden kopen de tuinders weer nieuwe zakjes en etiketten en soms iets bijzonders, zoals de film *The biggest little farm*, om op het park te vertonen en tuinders te inspireren.

Een aantal mooie resultaten van het zadenproject.

Nu nog zaaien!

Als in het najaar de planten hun zaden laten vallen, kunnen wij tuinders de natuur nabootsen. Tweejarigen bijvoorbeeld kun je dan nog zaaien. De zaden ontkiemen, het groen komt voorzichtig op. Dat blad verdwijnt al snel weer, maar onder de grond wortelt de plant verder en als het in het voorjaar weer warmer wordt, heeft deze plant een voorsprong op de planten die je in het voorjaar pas zaait.

Te hooi & te gras

Groenboeken & natuuruitjes

Kleine wetenschappelijke expedities

Een observatoloog gaat elke dag op expeditie, al is het maar voor even. Als expert in het vinden van piepkleine diertjes, plantjes en paddenstoelen weet een observatoloog dat regenwormen borsteltjes hebben, hoeveel tentakels een naaktslak heeft en dat nachtvlinders overdag vliegen. Zelfs op de gewoonste plekken zijn de ongewoonste dingen te vinden. Alleen zijn die dingen vaak superklein, waardoor je er overheen kijkt. Daar kun je met deze geïllustreerde, speelse veldgids voor beginnende wetenschappers en nieuwsgierige waarnemers wat aan doen! Word een echte observatoloog en ontdek hoe je altijd wel iets bijzonders kunt vinden. *Het buitengewone handboek voor de observatoloog* van Giselle Clarkson, voor kinderen vanaf 8 jaar, € 19,99, uitgeverij Lannoo.

Eropuit

Paddenstoelen, mos, mooie takkenstructuren in bomen... er is een boel te ontdekken als het in het najaar buiten verstilt. Kijk eens op knnv.nl, de website van de natuurvereniging voor veldbiologie. Daar worden onder 'Afdeling Amsterdam' en 'Werkgroepen' activiteiten zoals excursies en natuurlezingen vermeld. Leuk om op een mooie najaarsdag aan deel te nemen! Ook het IVN organiseert van alles: ivn.nl/afdeling/amsterdam.

Rauw & puur

Een moestuin-maniak noemt volkstuinder Kees de Boon zichzelf. En als je zijn blog leest, down to earth en vol vaart geschreven, zie je hem voor je: op zijn knieën in de klei met zijn handen in de aarde. Door zijn enthousiasme wil je meteen aan de slag! Liever pas in het voorjaar beginnen? Lekker naast de kachel kun je alvast aan de hand van Kees' Mega Moestuin Stappenplan je eigen aardappelveldje intekenen en bedenken wat je volgend jaar nog meer zult zaaien en oogsten. Kijk op deboon.blogspot.com voor zaaikalenders, moestuintips, recepten en gerechten!

Kids in de Hortus

Weet jij hoe hoog de hoogste boom ter wereld is? En heb je zijn kleinere broertje in de Hortus al gezien?

Voor kinderen is er nu de Plantentoppers-plattegrond. Hierop staan veertien recordhouders uit de plantenwereld. En natuurlijk de plekken waar je ze kunt vinden. Je kunt de plattegrond gratis ophalen bij de portier van de Hortus en op speurtocht gaan. Tot 31 december, Hortus Botanicus, Plantage Middenlaan 2a, toegang volwassenen € 13,50, kinderen van 5-17 jaar € 7,-.

Voor op je verlanglijstje

Een kleine eetbare tuin met vaste planten van Madelon Oostwoud is een heel handzame gids met ongelooflijk veel inhoud. Iedereen kan een eetbare tuin aanleggen, ook op zes vierkante meter – zelfs een stadsbalkon kan eruitzien als een boerenerf, aldus Madelon. Met illustraties, stap voor stap-aanleg en heel veel informatie. Dit boek barst uit zijn voegen van de kennis, vandaar dat de Eetbare tuinplanten-lijst (ruim 200 soorten vaste planten in tekst én beeld) er los bij zit. KNNV uitgeverij € 29,95.

Trouble in paradise

Voor wie er nog niet van gehoord heeft: documentaire-maker Silvia Bromet heeft een podcast gemaakt op tuinpark Buitenzorg, in Amsterdam-Noord. Ze kwam eigenlijk bij toeval bij Buitenzorg terecht en het leek haar zo'n bijzondere plek met zijn opvallende huisjes en wilde tuinen, dat ze er graag een podcast wilde opnemen. Ze sprak verschillende tuinders, genoot van hun verhalen. Maar waar in eerste instantie geen wolkje aan de lucht leek te zijn, schoof er boven de weelderig bloeiende tuinen toch een donderwolkje voor de zon. *Onkruid in het paradijs*, 6 afleveringen, is via maxvandaag.nl, npoluister.nl en andere podcastplatforms te beluisteren.

Van eigen tuin

Soms is er niet tegenop te eten, is de oogst van je tuin zo overweldigend dat je die liever een tijdje wilt bewaren. In het boek *Oogsten & Bewaren* van Rian Nix & Studio Boot staat hoe je groenten en fruit kunt verwerken tot siroop, chutney, pesto, likeur en siroop. Ook fermenteren kun je eruit leren. Zo geniet je extra lang van al dat lekkers. Uitgeverij Snor, € 20,-.

Regenboogvogels

Yuval Zommer, illustrator van een superpopulaire natuurboekenserie, heeft 22 knutselprojecten bedacht met natuurlijke en gerecyclede materialen. Een leuke en milieuvriendelijke manier voor kinderen én volwassenen om in contact te komen met de natuur. Maak coole kwallen, regenboogvogels, libellenzonnenvangers, slimme slangen of bladerbeestjes. Ontdek hoeveel schatten er om je heen te vinden zijn om mee te knutselen, van takjes, bladeren en bloemblaadjes tot potloodslijpsel, wc-rollen en papieren bekertjes. *Het knalgoede knutselboek*, € 16,99, uitgeverij Lemniscaat.

Bodembedekkers

Stille krachten in de tuin

Door de tuin in laagjes te verdelen, kun je er iets bijzonders van maken. Vaak staan er in een basistuin een paar bomen, wat struiken en ligt er een gazon. Daar kan prima een laag bodembedekkers tussen, aldus tuinder Bert Kuit.

Bodembedekkers vormen vaak een dichte groene massa, die de gehele grond bedekken. Die eigenschap heeft veel voordelen. Zo onderdrukken deze planten onkruidgroei, waardoor je minder hoeft te wieden, kunnen ze visueel aantrekkelijk zijn met aardige bloemen of bijzonder blad, en kunnen ze ervoor zorgen dat bij een hevige regenbui niet alle grond wegspoelt, daar de worteltjes de grond vasthouden. Bodembedekkers helpen ook de bodem vochtig houden doordat ze verdamping verminderen. Bovendien neemt de biodiversiteit in de tuin toe als je deze planten hebt, want ze bieden een schuilplaats en voedsel voor insecten, vogels en egels. Tot slot kunnen bodembedekkers de bodemstructuur verbeteren door het verhogen van de hoeveelheid organische stof in de grond. En dan zijn ze vaak ook nog laagblijvend, winterhard en/of wintergroen, kunnen ze goed tegen droogte en zijn ze gemakkelijk in onderhoud.

Doen!

Enthousiaster kan ik bodembedekkers niet aanprijzen. Hun toegevoegde waarde is meer dan duidelijk. Maar hoe pas je ze nou toe in de tuin? Kies bodembedekkers die passen bij het bodemtype en de licht- en schaduwomstandigheden van de gewenste plek. Door de bodembedekkers niet te dicht op andere planten te planten houd je een goede hoeveelheid licht en genoeg luchtcirculatie om schimmel en andere ziektes te voorkomen. Sommige soorten kunnen snel groeien of zelfs invasief zijn, die vormen concurrentie voor andere planten. Een simpele remedie is het teveel weg te steken en dat aan andere tuinders te geven of te ruilen voor planten die je nog in je tuin mist. De aanplant van verschillende soorten bodembedekkers bevordert de biodiversiteit, waardoor de tuin veerkrachtiger is tegen plagen (bijvoorbeeld naaktslakken) en ziekten (zoals meeldauw).

Het onderhoud stelt echt weinig voor: haal dor blad, afgefallen takken en eventueel onkruid weg. Voed de planten met compost. That's it. Een onderhoudsarme tuin, zelfs als deze in de schaduw ligt, maak je aantrekkelijk door veel bodembedekkers toe te passen.

Foto 3

Foto 4

Foto 5

Foto 6

Foto 7

Welke zet jij in de tuin?

Een lijstje van vijftien bodembedekkers voor in de zon, halfschaduw of schaduw:

- *Peningkruid (Lysimachia nummularia, foto 1)* heeft kruipende stengels. Groeit snel in de halfschaduw of op een zonnige vochtige tot natte standplaats en krijgt botergele bloempjes.
- *Ooievaarsbek (Geranium Rozanne)*, de blauw bloeiende geranium, bloeit van mei tot ver in oktober en houdt van een zonnige plek.
- *Dwergmispel (Cotoneaster dammeri)* is een bodembedekkende heester met pollenrijke bloemen die veel bijen, vogels en andere bestuivers aantrekt. Het is de ideale schuilplaats voor diertjes. De plant kan giftig zijn voor mensen, honden en katten.
- *Kruipend zenegroen (Ajuga reptans, foto 2)* heeft blauwe bloempjes en hoe meer die in het licht staan, hoe meer donker bruinrood het blad kan zijn. Groeit ook goed in de halfschaduw.
- *Purperklokje (Heuchera, foto 3)* is er in vele variëteiten, van roze tot rood en met geel gebladerte. Hoe groener het blad is, hoe donkerder de plant kan staan.
- *Maagdenpalm (Vinca major)* is een prima bodembedekker met wat groter blad, groeit graag in de halfschaduw en kan afhankelijk van de variëteit blauwe bloemen krijgen. *Vinca minor* heeft kleiner blad en bloempjes van wit tot blauw, paars.
- *Fijnstraal (Erigeron karvinskianus, foto 4)* lijkt op een madeliefje, bloeit wit met roze en zaait zich flink uit in de loop van de tijd.
- *Gevlekte dovenetel (Lamium maculatum)* heeft opvallend gevlekte bladeren met gele lipbloempjes, bijen komen hier graag op af. Voor zonnige en schaduwrijke plekken.
- *Longkruid (Pulmonaria officinalis)* doet het goed in de schaduw en in de zon. Bloeit in het vroege voorjaar als er weinig in bloei staat, waardoor bestuivers blij met deze planten zijn.
- *Perzische muts (Tiarella cordifolia)* heeft vaak roze blaadjes, groeit graag in de halfschaduw tot schaduw. Krijgt vaak wit tot witgele bloempjes.
- *Pachysandra* is een wintergroene bodembedekker voor humusrijke, goed doorlatende grond. Deze kan zowel in de halfschaduw als in de schaduw goed de bodem bedekken.
- *Mannetjesvaren (Dryopteris filix-mas)* doet het goed als onderbeplanting op halfschaduw tot diep-schaduwrijke plekken.
- *Lelietje-der-dalen (Convallaria majalis, foto 5)* bloeit wit in het voorjaar. Na de bloei afknippen en de plant maakt opnieuw knoppen om te gaan bloeien. Nadat ze zaad hebben gemaakt sterven ze bovengronds af om in het voorjaar weer opnieuw boven de grond te komen. Let op: alle delen zijn giftig.
- *Daslook (Allium ursinum, foto 6)* is onder de naam wilde knoflook bekend: het blad en de bloempjes zijn namelijk eetbaar en hebben een lichte knoflookmaak. Ze groeien op vochtige, schaduwrijke plekken. De plant zaait zich enorm uit als hij op de juiste plek staat. De witte bloempjes trekken vlinders en bijen aan. Om een gezondere bodem te krijgen, kun je het blad van deze plantjes gebruiken als organisch materiaal.
- *Smeerwortel (Symphytum officinale, foto 7)* is een meerjarige inheemse plant met groot behaard, groen blad. Hij heeft trosjes lichtblauwe met een beetje wit of roze-witte bloempjes. De Romeinen gebruikten deze geneeskrachtige plant al om kneuzingen en wonden te helpen helen. Ook zijn de jonge bladeren eetbaar als salade. Eet er niet te veel van, want ze kunnen schadelijk voor de lever zijn. De planten doen het goed op zonnige vochtige plekkjes en in de schaduw.

BONDS- VERGADERING

Zaterdag 7 december 2024

Inloop 12:30 uur
Aanvang 13:00 uur
Tuinpark Ons Lustoord

AGENDA

1. **Opening, mededelingen en ingekomen stukken**
2. **Verslag vorige bondsvergadering 8 juni 2024**
3. **Vaststellen geconsolideerde jaarrekening 2023**
4. **Activiteiten en begroting 2025**
 - 4.1 Activiteiten 2025
 - 4.2 Meerjarig perspectief, begroting 2025 en vaststelling hoogte contributie (aspirant-) leden
 - 4.3 Vaststelling rentepercentage
5. **Benoemingen en voordrachten**
 - 5.1 (Her)benoeming leden bondscommissies
 - 5.2 (Her)benoeming leden bondsbestuur
6. **Voorstellen van het bondsbestuur**
 - 6.1 Voorstel Houtstook
 - 6.2 Voorstellen Herziening Statuten en Reglementen
7. **Voorstellen vanuit de tuinparken**
8. **Overleg en afspraken met de gemeente Amsterdam**
 - 8.1 Stand van zaken onderhandelingen huurcontract
 - 8.2 Stand van zaken Samenwerkingsafspraken Toegankelijke tuinparken
9. **Beheerfonds - evaluatie en vervolgstappen**
10. **Waardebepalingen**
 - 10.1 Waardebepaling Bouwsels – Vaststellen normering
 - 10.2 Waardebepaling tuin en beplanting – Vaststellen normering
11. **Bekendmaking uitslagen benoemingen**
12. **Rondvraag en sluiting**

PRAKTISCHE INFORMATIE

Afvaardiging naar de bondsvergadering

Op zaterdag 7 december is de volgende bondsvergadering. De bondsvergadering is de Algemene vergadering van de Bond van Volkstuinders waarbij alle afdelingen (tuinparken) vertegenwoordigd zijn met maximaal drie bondsafgevaardigden. De afdelingsvergadering (ALV) van een tuinpark kiest deze bondsafgevaardigden voor drie jaar. Minstens een van de drie bondsafgevaardigden is een lid-tuinder en geen afdelingsbestuurder.

De namen en e-mailadressen van de drie bondsafgevaardigden moeten uiterlijk 2 december worden doorgegeven aan info@bondvanvolkstuinders.nl door de secretaris van het tuinpark.

Bondsafgevaardigden die onverhoopt niet aanwezig kunnen zijn, kunnen zich laten machtigen maar alleen door een andere bondsafgevaardigde van hun eigen afdeling. Een machtigingsformulier is terug te vinden op www.bondvanvolkstuinders.nl/bondsvergaderingen.

Ontvangen van alle stukken

Alle stukken bij de agenda van de bondsvergadering worden uiterlijk 15 november gepubliceerd op www.bondvanvolkstuinders.nl/bondsvergaderingen of zoveel eerder als mogelijk.

Vragen over agendaonderwerpen

Om ervoor te zorgen dat op de bondsvergadering alle agendapunten de aandacht krijgen die ze verdienen, verzoeken we de bondsafgevaardigden om eventuele vragen om toelichting en tekstuele opmerkingen uiterlijk 2 december te mailen aan info@bondvanvolkstuinders.nl. Op de bondsvergadering zelf kan dan de tijd die we hebben besteed worden aan uitwisseling van argumenten, inhoudelijke discussie en besluitvorming.

Op de ALV van de tuinparken is de agenda van de bondsvergadering een vast bespreekpunt. Lid-tuinders kunnen hun vragen over de agendaonderwerpen van de bondsvergadering stellen in de ALV van hun eigen tuinpark of aan hun bondsafgevaardigden.

Bijwonen als toehoorder

Leden/tuinders die geen bondsafgevaardigde zijn kunnen de bondsvergadering bijwonen als toehoorder. Meld je dan uiterlijk 2 december aan via info@bondvanvolkstuinders.nl (zolang er voldoende ruimte is).

LOCATIE

Tuinpark Ons Lustoord
Verbindingsweg 1, 1114 BG Amsterdam-Duivendrecht.

TOELICHTING OP DE AGENDA BONDSVERGADERING

Alle stukken bij de agenda worden uiterlijk 15 november op webpagina www.bondvanvolkstuinders.nl/bondsvergaderingen geplaatst. Hier volgt een toelichting per agendapunt.

Ad. 2 Verslag vorige bondsvergadering

Het betreft het verslag van de bondsvergadering op 8 juni 2024. Dit verslag is al eerder gepubliceerd en is terug te vinden op hiervoor genoemde webpagina.

Ad. 3 Vaststellen geconsolideerde jaarrekening 2023

De (deel)jaarrekeningen van alle tuinparken en die van het bondskantoor over 2023 zijn afgelopen voorjaar al vastgesteld. Omdat de Bond van Volkstuinders met alle afdelingen (tuinparken) één rechtspersoon vormt, zijn we wettelijk verplicht om na het vaststellen van de deeljaarrekeningen vervolgens één geconsolideerde (=samengevoegde) jaarrekening op te stellen en deze te laten vaststellen door de bondsvergadering. De geconsolideerde jaarrekening staat uiterlijk 15 november op hiervoor genoemde webpagina.

Ad. 4 Activiteiten en begroting 2025

4.1 Activiteiten 2025

Het project Herziening Statuten en Reglementen is een flinke klus. Eind 2025 zal het worden afgerond met een tekstvoorstel voor nieuwe statuten en bondsreglementen en een model huishoudelijk reglement, dat de tuinparken kunnen gebruiken. Naast de projectleider zijn veel tuinders bereid om hun tijd, ervaring en deskundigheid in te zetten op deelonderwerpen, van een werkgroep conflicthantering tot de stuurgroep. De input komt van alle kanten.

De dreigende opheffing van Nieuw Vredelust en een deel van Ons Lustoord en de herinrichting van het hele gebied waar ook Dijkzicht ligt, blijft een onderwerp waar de betreffende parken en het bondsbestuur alle energie in zullen steken (en ook moeten steken) die daarvoor nodig is.

Iedere gemeente is op dit moment druk met de zogenaamde Basisregeling Omgevingswet. Deze regeling zal de bestemmingsplannen-oude-stijl gaan vervangen. Onze tuinparken liggen in vier gemeentes en gemeente Amsterdam is het verst hiermee. De verwachting is, als alle plannen doorgaan, dat we een aantal zaken die de inrichting van volkstuinen betreffen moeten aanpassen aan de nieuwe Basisregeling. Zo noemt de nieuwe regeling op dit moment een toegestaan bebouwingspercentage van 10% van het tuinperceel, ondanks bezwaar van praktische aard vanuit de Bond. Dat betekent dat in de toekomst op een tuin met een oppervlakte van bijv. 250 vierkante meter nog een tuinhuisje van bijv. 20 m² plus een schuurtje

van 5 m² mag staan. Voor bestaande bouwsels geldt overgangsrecht, nieuwe bouwsels zullen in de nieuwe regels moeten passen.

De pilot Werkurenregistratie in Mijn Tuin krijgt een voorzetting in seizoen 2025. In 2024 hebben vier parken hier ervaring mee opgedaan. De eerste kinderziektes zijn eruit en voor volgend jaar wordt de groep met een aantal tuinparken uitgebreid. Met deze werkurenregistratie kunnen tuinders via Mijn Tuin zichzelf inschrijven op hun voorkeursdata, ze ontvangen in de week voor de werkurenbeurt automatische herinneringen hiervoor. Tuinparken kunnen er ook voor kiezen om alle tuinders in vaste groepen in te delen. Werkuren coördinatoren kunnen presentielijsten uitdraaien, aanwezigheid afvinken en ook extra klussen opnemen (bijv. 3 mensen gezocht voor het opbouwen van de plantenmarkt).

Het organiseren van deskundige ondersteuning van de tuinparken op het gebied van technisch onderhoud en beheer en het verder ontwikkelen van een goed en actueel Meerjarenonderhoudsplan blijft in 2025 op de agenda staan. Pogingen om dit voor elkaar te krijgen hebben tot nog toe niet geleid tot het gewenste resultaat. Het bondsbestuur zal zich beraden hoe dan wel.

In 2024 was Tuinpark De Bongerd het 19de tuinpark dat het (oude) Keurmerk 'Natuurlijk Tuinieren' heeft gehaald met 4 stippen. Dit is met Tuinpark Water-Land een park waarop zowel verblijfstuinen als nutstuinen voorkomen. Tuinpark Sloterdijkmeer is eveneens in 2024 gestart, dit tuinpark hoopt in 2025 als 20ste park het Keurmerk te behalen. In 2025 zullen 1 tot 3 tuinparken uit de resterende 9 starten. In samenwerking met de AVVN zetten we ons in om de omslag te maken naar het nieuwe Keurmerk 'Samen Natuurlijk Tuinieren'. Vanwege de beoogde vernieuwingen zal hier meer inspanning vanuit de afdelingen en vanuit bondsbestuur en bondsbureau voor nodig zijn.

Het eerder aangekondigde Informatiepunt voor afdelingsbestuurders en ledencommissies heeft in 2024 vertraging opgelopen, m.n. vanwege het vertrek van de medewerker die hiermee belast was. Dit informatiepunt zal, met vertraging dus, verder worden ingericht met algemene verenigingszaken. Denk hierbij aan standaardformulieren zoals de formulieren waardebepalings, de besturen-brieven aan de afdelingsbestuurders, voorbeelden van informatieboekjes voor tuinders, de Plannen van Aanpak Toegankelijke tuinparken, beschrijvingen van procedures, het jaarprogramma bijeenkomsten en trainingen voor afdelingsbestuurders en commissieleden e.d.

In 2025 organiseert de Bond wederom bijeenkomsten, workshops en dergelijke voor leden en functionarissen binnen de vereniging. Vaste onderdelen zijn periodieke bijeenkomsten gepland vanuit de Bondscommissies Tuin, Bouw en Ruimtelijke Ordening. Voorts biedt het bondsbureau introductieprogramma's voor nieuwe bestuurders van tuinparken en leden van kascommissies aan. Verder zijn technische trainingen en praktische cursussen op het gebied van veiligheid, gezondheid en milieu (o.a. AED-cursussen), gericht op leden, een vast onderdeel.

Voor 2025 willen we opnieuw de workshop 'Integer en goed bestuur' op het programma zetten, zodat de kennis hierover goed ingebed raakt bij alle bestuurders van alle afdelingsbesturen.

Tot slot: Het grootste deel van de activiteiten bestaat uit de dagelijkse werkzaamheden op het bondsbureau, zoals ledenadministratie, financiële administratie, ondersteuning van het bondsbestuur, de vraagbaak-functie voor afdelingsbestuurders, lid-tuinders en aspiranten, afhandeling van winterbewoning, schadeclaims, kap- en andere vergunningen en alle andere regelmatig voorkomende onderwerpen.

4.2 Meerjarig perspectief en begroting 2025 bondsdeel

Voorstel begroting 2025 bondsdeel alsmede een uitgebreide toelichting daarop wordt uiterlijk 15 november op www.bondvanvolkstuianders.nl/ bondsvergaderingen gepubliceerd.

Meerjarig perspectief

De begroting 2025 zal (net zoals 2024) een negatief saldo laten zien. De dekking van dit negatief saldo wordt gevonden in het aanspreken van de reserves. Omdat in de afgelopen jaren de reserves, mede door de flinke stijging van het aantal aspirant-leden, is gegroeid, acht het bondsbestuur het verantwoord dat in 2025 onze reserves worden aangesproken. Hierdoor kan de contributie-verhoging in 2025 bescheiden blijven.

We werken daarmee toe naar een afgewogen reserve om toekomstige investeringen en mogelijke organisatorische risico's voldoende, maar niet overvloedig, te kunnen dekken.

Inkomsten 2025

De inkomsten van de Bond bestaan grotendeels uit de jaarlijkse contributie van leden en aspirant-leden. Daarbij is de hoogte van de contributie voor aspirant-leden 50% van de contributie van leden. Het aantal leden is ieder jaar min of meer gelijk (namelijk het aantal van iets minder dan 6.000 tuinen). In de begroting 2025 gaan we uit van 7.000 aspirant-leden.

Hoogte jaarlijkse contributie t.b.v. bondsdeel 2025

Het bondsbestuur stelt voor om de jaarcontributie met 2,5% te verhogen. De hoogte van de contributie 2025 wordt daarmee € 85,50 voor leden en € 42,75 voor aspiranten.

Uitgaven 2025

Aan de uitgavenkant gaan we uit van een gelijkblijvend aantal fte voor vaste medewerkers. Personele inzet bij (tijdelijke) projecten wordt apart begroot. In 2025 betreft dit de personeelskosten voor de projectleider Herziening Statuten en Reglementen en de kosten voor personele inzet ter ondersteuning van De Groene Kernparken bij de dreigende opheffing.

Een grote uitgavenpost (ruim 150.000 euro) betreft de contributie aan de landelijke vereniging van volkstuienen, de AVVN. In het bedrag dat de leden en aspirant-leden aan de Bond betalen zit een bedrag dat bestemd is en doorgestort wordt aan de AVVN. Het bondsbestuur heeft al eerder aangegeven aan de AVVN dat we dit, in vergelijking met de diensten waar wij gebruik van maken, een erg hoog bedrag vinden. De AVVN is bezig met een veranderingstraject. Samen met bestuurders van volkstuinclusters uit andere regio's en met inbreng van de BvV is in 2024 gewerkt aan de transitie naar een AVVN nieuwe stijl. De uitkomst van deze transitie (en de bijpassende contributie) is echter nog niet bekend op moment van schrijven. De bijdrage aan de AVVN is daarom begroot op het niveau van 2024.

4.3 Vaststellen rentepercentage

Ieder jaar wordt het rentepercentage voor geldleningen vanuit het Bouw- en Solidariteitsfonds vastgesteld door de bondsvergadering. Dit fonds verstrekt leningen aan afdelingen maar ook aan lid-tuinders. Een lid-tuinder kan een lening aanvragen voor de financiering van de aankoop, overname, (zelf)bouw of verbouwing van een tuinhuisje, kas of schuur op een tuinpark van de Bond.

Zie Algemeen reglement artikel 30 e.v.
Het bondsbestuur stelt voor om een rentepercentage van 2,5% voor 2025 (2,5% in 2024) te hanteren.

Ad. 5 Benoemingen en voordrachten

5.1 (Her)benoeming leden bondscommissies

De bondsvergadering benoemt de leden van de Financiële Commissie, de Tuchtcommissie en de Commissie van Beroep. De termijn van drie leden van de Commissie van Beroep en een lid van de Tuchtcommissie loopt ook af in december. Allen stellen zich beschikbaar voor een tweede termijn van drie jaar.

Carolijn Winnubst, Lieke Beijlsmit en Gonny Hendriksen

– herbenoeming Commissie van Beroep.

Joseff Iping – herbenoeming Tuchtcommissie.

De leden van andere bondscommissies worden benoemd door het bondsbestuur; deze benoemingen staan dus niet op de agenda van de bondsvergadering. De samenstelling van deze commissies en werkgroepen is te lezen na afloop van een jaar in het Activiteitenverslag.

5.2 (Her)benoeming leden bondsbestuur

De bondsvergadering benoemt de leden van het bondsbestuur en de voorzitter in functie. Het bondsbestuur stelt de volgende kandidaten voor:

Henk Gossink – tuinder Sloterdijkermeer

– voor de functie van voorzitter

Pancras Pouw – tuinder De Groote Braak

– voor de functie van algemeen bestuurslid

De eerste termijn van onze penningmeester Theo Mondij

loopt af in december. Het bondsbestuur stelt voor om

Theo voor een tweede termijn van drie jaar te benoemen.

Wil je meer weten van de kandidaten? Check dan www.bondvanvolkstuinders.nl/bondsvergaderingen.

Ad. 6 Voorstellen van het bondsbestuur

6.1. Nieuw voorstel Houtstook

In december 2023 was dit onderwerp van gesprek op de bondsvergadering. Het bondsbestuur heeft toen besloten om dit verder niet ter stemming te brengen en om terug te komen met een nieuw voorstel. Hiervoor is de Werkgroep Houtstook in het leven geroepen na een open oproep aan de afdelingsbesturen om leden voor

deze werkgroep aan te dragen. De werkgroep heeft het bondsbestuur geadviseerd over een nieuw voorstel Houtstook. De tekst van dit advies en het voorstel van het bondsbestuur zijn (publicatiedatum 15 oktober) terug te vinden op www.bondvanvolkstuinders.nl/bondsvergaderingen.

6.2 Voorstellen Herziening Statuten en Reglementen

De komende bondsvergaderingen van december 2024 en juni 2025 worden er een aantal zogenaamde 'beleidsrijke' onderwerpen geagendeerd: onderwerpen waarbij het een en ander zal veranderen en waarbij het dus nodig is om dit goed met elkaar te bespreken en daar ook over te besluiten. Over een jaar zal de tekst van de nieuwe Statuten en Reglementen worden voorgelegd aan de leden; over de inhoud van de beleidsrijke onderwerpen in deze nieuwe statuten is er dan al besloten.

Ad. 7 Voorstellen vanuit de tuinparken

Op dit moment zijn er geen voorstellen vanuit de tuinparken.

Ad. 8. Stand van zaken overleg en afspraken met de gemeente Amsterdam

8.1 Stand van zaken onderhandelingen huurcontract

Het bondsbestuur zal de bondsafgevaardigden mondeling op de vergadering informeren. Als er voor die tijd schriftelijke informatie beschikbaar is zal deze gedeeld worden op de webpagina.

8.2 Stand van zaken Samenwerkingsafspraken Toegankelijke tuinparken

Het vergroten van de toegankelijkheid van onze tuinparken is inmiddels een onderwerp waar ieder tuinpark mee aan de slag is gegaan. Met de gemeente Amsterdam is afgesproken dat alle tuinparken hiervoor een Plan van Aanpak met een bijpassend budget zouden maken.

Toegankelijkheid komt tot uiting op heel veel verschillende manieren: uitbreiden van de openstellingsuren, meer ingangen, tuinen zichtbaar maken voor wandelaars, neerhalen van coniferen-muren, maken van wandelroutes, organiseren van activiteiten op het tuinpark voor tuinders én buurtbewoners, nieuwe

logeerhuisjes, Open Tuinen-dagen et cetera. Veel initiatieven kosten niks of maar weinig, andere vergen behoorlijk wat investeringen. Het bondsbestuur zal op de vergadering een terugkoppeling hierover geven.

Ad. 9 Beheerfonds – evaluatie en vervolgstappen

De oprichting van een Beheerfonds is onderdeel van de afspraken zoals deze met de gemeente Amsterdam zijn gemaakt om te komen tot een nieuw huurcontract. Omdat een huurcontract op zich liet wachten heeft de bondsvergadering op 9 december 2023 ingestemd met de oprichting van een beheerfonds binnen de BvV.

In het kort:

- Naast de gemeente Amsterdam dragen de tuinders van de tuinparken met de gemeente Amsterdam als verhuurder bij aan het beheerfonds door een over 5 jaar stapsgewijze verhoging van de huur van hun tuin.
- Het beschikbare budget wordt verdeeld over de betrokken tuinparken d.m.v. de verdeelsleutel 30% totale oppervlakte van tuinpark / 70% oppervlakte algemene delen (groen, paden, sloten, bruggen, gebouwen etc.). De tuinparken kunnen met de bijdrage uit het beheerfonds het onderhoud en beheer van het tuinpark geheel of gedeeltelijk bekostigen.
- Ieder tuinpark draagt zorg voor een geactualiseerd meerjarenonderhoudsplan (MJOP) en reflecteert hierop: Is er sprake van onder- of overbesteding in vergelijking met het MJOP? Hoe komt dat? Welke wijzigingen in het MJOP zijn nodig en waarom?
- Er is een Commissie Beheerfonds opgericht die het bondsbestuur over dit alles adviseert.

Ook is afgesproken dat na een jaar het Beheerfonds zal worden geëvalueerd. Bij voortzetting zullen het fonds en de werkwijze worden neergelegd in de Statuten en Reglementen.

Inmiddels maakt de gemeente Amsterdam, na vele jaren vertraging, concrete stappen om te komen tot een nieuw huurcontract. Binnen deze onderhandelingen is het beheerfonds een van de gespreksonderwerpen.

Ad. 10 Waardebepalingen

Het vaststellen van de jaarlijkse normeringen van de waardebepalingen gebeurt door de bondsvergadering. Een waardebepaling bestaat uit een opnameformulier met bedragen en een toelichting daarop. Op ieder tuinpark wordt gebruikgemaakt van deze formulieren om bij vertrek van een tuinder bondsbreed een eenduidige systematiek te hanteren.

Er zijn twee soorten waardebepalingen:

1. Waardebepaling Bouwsels (tuinhuisje, schuurtje, kweekkas)
2. Waardebepaling Tuin en beplanting

De bondsafgevaardigden stemmen over het voorstel van het bondsbestuur voor de jaarlijkse aanpassing van de gehanteerde bedragen. Het bondsbestuur heeft voor beide voorstellen advies gevraagd aan respectievelijk bondscommissie bouw en bondscommissie tuin.

Tuchtcommissie

De Bond van Volkstuinders heeft een tuchtcommissie, bestaande uit tuinders die door de leden zelf zijn benoemd op de ALV van de Bond (bondsvergadering). Wanneer leden een overtreding maken kunnen andere leden (mits belanghebbende), het afdelingsbestuur of het bondsbestuur hiervan aangifte doen en vragen aan de tuchtcommissie om hier een uitspraak over te doen en er een sanctie aan te verbinden. Van een uitspraak van de tuchtcommissie kan beroep worden ingesteld bij de Commissie van Beroep. De uitspraken worden geanonimiseerd gepubliceerd in de Vroegop.

Uitspraak tuchtcommissie en Commissie van Beroep

Het bestuur van het tuinpark heeft aangifte bij de tuchtcommissie gedaan van zeven overtredingen door tuinder. De tuchtcommissie heeft een aantal van deze overtredingen bewezen geacht en vervolgens tuinder een sanctie opgelegd van een schorsing van 1 jaar.

Tuinder is hierop in beroep gegaan bij de Commissie van Beroep (CvB). De CvB oordeelde dat de bewezen overtredingen geleid hebben tot een escalatie op het tuinpark maar oordeelde dat ook het afdelingsbestuur voor een deel verantwoordelijk was voor deze escalatie. De CvB legde daarop een andere, lichtere, sanctie op namelijk een berisping.

Aangifte bij de tuchtcommissie

1. Allereerst bracht het tuinparkbestuur naar voren dat tuinder niet heeft ingegrepen nadat de zoon van tuinder de burens heeft mishandeld bij een olopende ruzie. Zowel tuinder als burens hebben aangifte gedaan bij de politie maar deze later weer ingetrokken. De tuchtcommissie geeft aan dat voor de commissie daarmee niet valt vast te stellen wat er precies is gebeurd tussen de zoon van de tuinder en burens en dat ook het verwijt dat tuinder niet heeft ingegrepen daarmee niet bewezen is. De beschuldiging dat tuinder de buurvrouw op de tuin uitscheldt, pest, bedreigt en bespioneert, valt volgens de tuchtcommissie buiten de reikwijdte van deze zaak.

2. Na de voorgenoemde ruzie heeft het afdelingsbestuur een ordemaatregel opgelegd aan de zoon; hij kreeg gedurende een bepaalde tijd een toegangsverbod voor het tuinpark. De zoon, zo stelt het tuinparkbestuur, negeerde echter deze maatregel en werd verschillende keren op het park gesignaleerd. De tuchtcommissie ziet geen reden om hieraan te twijfelen en acht een overtreding van Tuinreglement artikel 2 lid 4 bewezen: tuinder is op grond van dit artikel er verantwoordelijk voor dat haar zoon zich houdt aan de aanwijzingen van het bestuur. Hieronder valt ook een ordemaatregel.

3. Het tuinparkbestuur verwijt tuinder verder dat ze niet is verschenen op uitnodigingen voor gesprekken om tot oplossingen te komen voor de ontstane problemen. Ook verwijt het bestuur tuinder dat ze niet is ingegaan op het verzoek om inlichtingen te verstrekken. De tucht-

commissie acht dit bewezen en vind ook de door het tuinparkbestuur opgelegde waarschuwingen daarmee terecht.

4. De tuchtcommissie acht verder bewezen dat tuinder zich schuldig heeft gemaakt aan laster c.q. smaad omdat zij een e-mail heeft gestuurd over een mede-tuinder aan het tuinparkbestuur, de afdeling beleid van het bondskantoor, de voorzitter van het bondsbestuur en later aan de leden van de buffetcommissie. In deze mail schrijft tuinder dat ze de mede-tuinder dronken heeft aangetroffen in de kantine van het tuinpark op een tijdstip waarop deze mede-tuinder, volgens haar, daar niet aanwezig mocht zijn.

De tuchtcommissie is van mening dat tuinder dit op een neutrale manier had kunnen melden aan het tuinparkbestuur; de denigrerende toon van de mail en de bredere verspreiding van de mail droegen bij aan de constatering dat hier sprake is van smaad of laster.

5. De tuchtcommissie acht verder bewezen dat tuinder mede-tuinders zodanig aansprak dat deze mede-tuinders niet meer in commissies wilden zitting nemen of wilden deelnemen aan bepaalde activiteiten. De verklaringen die de mede-tuinders hierover hebben afgelegd zijn volgens de tuchtcommissie overtuigend.

6. Het tuinparkbestuur verwijt tuinder verder dat ze er, door haar optreden en de toon van mails aan en over het bestuur, voor gezorgd heeft dat tuinparkbestuurders besloten om uit het bestuur te stappen. Verder wordt haar verweten dat ze tweespalt zaait binnen het bestuur. Voor dat laatste ziet de tuchtcommissie geen bewijs.

Met betrekking tot het eerste verwijt stelt de tuchtcommissie dat een bestuurder op zich 'tegen een stootje moet kunnen' maar dat ook hierbij grenzen zijn. Die grenzen zijn, zo constateert de tuchtcommissie, hier overschreden.

7. Tot slot verwijt het tuinparkbestuur de tuinder dat ze de positie van het bestuur op de afdelingsvergadering ondermijnt en dat ze bijdraagt aan een sfeer van wantrouwen en polarisering. Dit naar aanleiding van vragen die door tuinder voorafgaande aan de ALV zijn gesteld aan het tuinparkbestuur en welke zijn beantwoord op de ALV. De tuchtcommissie geeft aan dat een lid altijd op een open manier kritische vragen moet kunnen stellen maar dat ook hier de manier waarop zorgt dat dit verwijt terecht is.

Beroep bij de CvB

Na de uitspraak van de tuchtcommissie heeft tuinder beroep ingesteld. De Commissie van Beroep (CvB) gaat in op vier bij de tuchtcommissie bewezen geachte overtredingen (hiervoor genoemd onder 2, 5, 6 en 7).

Bij 2 stelt de CvB dat ze, anders dan de tuchtcommissie, niet bewezen acht dat de zoon de ordemaatregel heeft negeerd. Bij drie andere door de tuchtcommissie bewezen geachte overtredingen (hierboven genoemd onder 5, 6 en 7) ziet de CvB over en weer gedragingen die wijzen op een vergaande mate van escalatie. Daarin lijken bestuur en tuinder aangeland te zijn in een fase van zwart-witdenken, gebrek aan ruimte voor reflectie, ontstaan van conflictkampen en de andere zien als 'corona in persona'. Naar het oordeel van de CvB zijn zowel de tuinder als het tuinparkbestuur hier debet aan: de tuinder onder meer door het niet serieus nemen van het bestuur en (de toon van) haar mailberichten, het bestuur bijvoorbeeld door niet eerst tuinder te bevragen en wel de Bond, alvorens te handelen. Dat betekent niet dat de CvB er niet van overtuigd is dat onder meer mede-tuinders zich hebben teruggetrokken uit commissies en/of uit het bestuur mede door een weinig constructieve houding van tuinder. Alsook dat het tuinparkbestuur naar eer en geweten heeft geprobeerd om de gespannen situatie tussen tuinder en haar burens in goede banen te leiden en heeft getracht om zorgvuldig te handelen. Wat dat betreft deelt de CvB de mening van de tuchtcommissie dat tuinder overtredingen heeft begaan.

Een overtreding is pas een overtreding wanneer er sprake is van opzet, nalatigheid of onzorgvuldigheid van de betrokken tuinder. De tuinder geeft aan dat ze niet de intentie heeft gehad om met haar e-mails en uitingen andere mensen te schaden. De CvB begrijpt hieruit dat ze hiermee aangeeft dat van haar kant geen opzet of schuld in het spel was. Dat dit wel zo is overgekomen is echter voor de CvB evident. De CvB is van mening dat tuinder op een aantal momenten onzorgvuldig heeft gehandeld. De CvB wijst daarbij o.a. op haar communicatie over de mede-tuinder in de kantine en niet tijdig afzeggen van afspraken met het tuinparkbestuur.

Al met al is de CvB van oordeel dat, hoewel tuinder in overtreding is geweest, de ver geëscaleerde situatie zowel aan tuinder als aan bestuur is te verwijten. Dit vormt voor de CvB aanleiding om de opgelegde schorsing als onredelijk te beoordelen. De CvB legt daarvoor in de plaats een berisping op.

Uitspraak tuchtcommissie

Tuinder is verantwoordelijk voor gedrag partner Tuinder mag uitnodigingen voor een gesprek niet zomaar negeren

De partner van tuinder gedroeg zich agressief op het tuinpark; hij stuurde honderden whatsappjes naar andere tuinders en naar leden van het afdelingsbestuur met vaak dreigende taal. Dit veroorzaakte veel onrust op het tuinpark. Het afdelingsbestuur heeft de politie ingeschakeld en ook een ordemaatregel opgelegd waarbij de partner gedurende een bepaalde periode niet meer op het tuinpark mocht komen. Het afdelingsbestuur nodigde tuinder verschillende keren uit voor een gesprek hierover, maar ze gaf geen gehoor aan deze uitnodigingen.

De tuchtcommissie was van oordeel dat hier sprake was van de volgende overtredingen:

1. Schending van art. 2 lid 2 sub d van de Statuten waarin staat dat een lid-tuinder en degenen die op bezoek zijn zich op het tuinpark zo moeten gedragen dat andere tuinders en hun bezoekers geen overlast hebben. Tuinders en bezoekers gedragen zich naar de omgangsnormen zoals deze door de afdelingsvergadering zijn vastgesteld en door het afdelingsbestuur worden gecontroleerd.

De tuchtcommissie heeft kennisgenomen van apps die de partner aan andere tuinders heeft gezonden met daarin ernstige bedreigingen. De partner is later ook voor deze bedreigingen strafrechtelijk veroordeeld. De tuchtcommissie stelt vast dat tuinder van de bedreigingen op de hoogte was en dat ze hem niet tot de orde geroepen heeft. Integendeel: ze heeft, zo stelt de tuchtcommissie, het gedrag van haar partner gebagatelliseerd en geweigerd hierover met het afdelingsbestuur in gesprek te gaan. De tuchtcommissie is van mening dat de tuinder medeverantwoordelijk is voor de overlast die haar partner met zijn bedreigingen aan de betreffende tuinders heeft veroorzaakt. Het had namelijk op de weg van de tuinder gelegen om de bedreigingen serieus te nemen en hierover in gesprek te gaan met het afdelingsbestuur. De tuinder heeft aldus onzorgvuldig en tuchtrechtelijk verwijtbaar gehandeld.

2. Schending van art. 5 lid 6 sub c van de Statuten waarin staat dat tuinders desgevraagd op het eerste verzoek gehouden zijn volledige en juiste inlichtingen en opgaven te verstrekken aan o.a. het bondsbestuur en het afdelingsbestuur.

De tuchtcommissie stelt vast dat tuinder minstens twee keer via de mail heeft aangegeven niet bij het afdelingsbestuur op gesprek te willen komen en zich ook niet verantwoordelijk te voelen voor het gedrag van haar partner. De tuchtcommissie is van mening dat tuinder op dat moment wel bij het afdelingsbestuur op gesprek had moeten komen. Het aan haar partner opgelegde toegangsverbod was voor het afdelingsbestuur een redelijke en begrijpelijke aanleiding om met tuinder in gesprek te gaan. De weigering tot gesprek wordt haar dan ook verweten.

Het afdelingsbestuur gaf tijdens de zitting bij de tuchtcommissie aan dat ze op zich verder willen met tuinder, maar wil in elk geval dat de rust terugkeert op het park. Het bestuur is van mening dat het tuinpark erbij gebaat is wanneer tuinder een tijdlang niet meer meedoet aan activiteiten, waaronder de zondagmiddagborrel, en ook geen functies meer vervult. Het afdelingsbestuur verzoekt de tuchtcommissie om deze sanctie op te leggen.

Tuinder wil graag op het tuinpark blijven en ook zij geeft aan dat ze behoefte heeft aan rust. Ze is van mening dat ze niet te pas en te onpas eraan gehouden is om te verschijnen bij een uitnodiging voor een gesprek.

De tuchtcommissie geeft tuinder in zoverre gelijk (over te pas en te onpas), maar stelt ook dat een gespreksuitnodiging met gegronde reden of aanleiding niet mag worden genegeerd en dat het niet aan de tuinder is om te beoordelen of er sprake is van een gegronde reden om in gesprek te gaan.

De tuchtcommissie volgt het verzoek van het afdelingsbestuur en legt de sanctie op dat tuinder gedurende twaalf maanden niet mag meedoen met activiteiten en ook geen functies mag vervullen binnen het tuinpark.

750 AMSTERDAM

Amsterdam bestaat 750 jaar!

Van oktober 2024 tot en met oktober 2025 is het feest in de stad. Overal zijn leuke ideeën gepitcht en mooie initiatieven gestart om Amsterdam nog gezelliger, gezonder, inclusiever en groener te maken. Als tuinparken doen wij daar ook ons best voor: ons cadeau aan de stad, steeds openbaarder zijn, heeft dat allemaal in zich.

Schrijf en fotografeer mee

Voor de volgende editie van Vroegop, die verschijnt in het voorjaar van 2025, horen wij graag hoe jullie het park aantrekkelijk maken voor buurtbewoners en mensen van verder uit de stad. Op welke manier laten jullie nog meer Amsterdammers, toeristen en andere bezoekers van het park genieten? Foto's, verhalen, plannen, van klein idee tot uitgewerkt artikel, ze zijn allemaal welkom.

Volgende editie

Stuur ze per mail naar ons op, de deadline is 15 februari, maar eerder mag altijd: vroegop@bondvanvolkstuinders.nl. Zo maken we er samen een mooi voorjaarsnummer van!

Fotografie: Jos Fontijn

Levering, installatie, reparatie en onderhoud van daglichtpanelen, accu's, omvormers, spanningsregelaars en accessoires.

Complete sets leveren wij ook, van een koelkastset tot een starterset!

Wij leveren en repareren ook alle gas en zonne-energie koelkasten.

Verkoop, reparatie en onderhoud van gas en petroleum kachels. Wij leveren ook gaslessen en schone petroleum!

Verkoop, onderhoud, reparatie en montage van alle soorten geisers!

Ruime keuze aan kooktoestellen en alle koppelingen voor het aansluiten op gas.

WWW.CAMPINGSPORTAMSTERDAM.NL

Jan van Galenstraat 271
 1056 BZ Amsterdam
 Tel.: 020-6128911

E-mail: info@campingsportamsterdam.nl

Openingstijden
 Maandag en zondag: gesloten
 Dinsdag t/m vrijdag: 09:00 - 18:00
 Zaterdag: 09:00 - 16:00

HULP BIJ SNOEIEN?

Gediplomeerd klimmer en snoeier biedt zich aan, voor takken aan de bomen, waar u zelf niet bij kunt komen.

SPANJER BOOMVERZORGING

T: 0299 460 113 M: 06 21 635 126

ronspanjer@hotmail.com

Uw tuinhuis handig inrichten?

Easy Living is een speciaalzaak in slaapbanken en bedkasten!

Met een slaapbank of bedkast tovert u in een handomdraai een heerlijk bed tevoorschijn en geniet u overdag van de ruimte die het bespaart!

Wij helpen u graag aan een multifunctionele oplossing en een heerlijke nachtrust!

Easy Living - Middenweg 109-113a - 1098 AH Amsterdam - www.slaapbanken.nl - info@slaapbanken.nl - 020-6631161

HETGOEDKOPPSTE.NL

Gratis bezorging

**7 DAGEN PER WEEK OPEN
 TOT 22.00 UUR**

Accu's Accutesters
 Omvormers Batterijen
 Acculaders Zonnepanelen

06-234 136 56

P U Z Z E L

Beste tuinder, pak je pen of potlood er maar bij!

In de onderstaande woordzoeker vliegen en fladderen heel wat vogels rond. Zoek de vermelde soorten op en streep ze door. Elke soort komt één keer voor: horizontaal, verticaal of diagonaal. De letters die overblijven vormen de bijzondere bijnaam van een kleine vogel.

R	H	O	U	T	S	N	I	P	D	N	E	E	K	I	U	D	
E	E	S	E	B	H	H	U	N	L	I	J	S	T	E	R	N	A
L	K	I	P	A	S	T	E	P	K	O	E	K	O	E	K	E	
E	R	S	V	E	T	E	I	N	L	T	E	O	R	K	P	J	
G	E	I	T	E	R	T	N	V	W	U	D	A	I	I	S	T	
O	K	N	R	E	L	W	R	U	E	B	W	R	K	T	M	R	
V	L	O	D	A	R	P	E	A	O	I	E	N	O	E	M	E	
T	I	I	P	K	L	E	T	R	A	W	K	R	E	A	E	P	
A	E	S	U	E	R	R	S	R	U	D	M	U	N	G	R	I	
G	B	I	J	D	P	R	T	A	E	A	Z	W	U	A	K	E	U
E	O	S	S	I	T	W	E	D	W	A	K	P	R	F	L	R	
R	O	T	C	A	E	L	I	A	O	L	T	A	L	I	H	K	
F	M	I	P	N	T	F	L	E	U	F	A	S	S	U	M	M	
T	U	U	F	E	A	U	G	U	K	I	F	S	K	D	W	O	
A	I	P	A	U	W	A	T	E	R	H	O	E	N	R	U	O	
T	L	A	A	G	E	T	H	C	A	N	N	E	R	E	O	B	
R	E	T	I	U	R	R	E	I	G	E	R	M	A	L	W	V	

AREND
BOERENNACHTEGAAL
BOOMKRUIPERTJE
BOOMUIL
DOFFER
DUIF
DUIKEEND
EEND
EIDEREEND
EKSTER
FREGATVOGEL
FUUT
GRIET
HAAN
HAVIK
HEN
HOUTSNIP

KA
KAUW
KIEVIT
KIP
KLUUT
KOEKOEK
KOPERWIEK
KRAAI
KROET
KWARTEL
LEEUWERIK
LIJSTER
MEES
MEEUW
MEREL
MUS
PAUW

PUTTER
REGENWULP
REIGER
ROOBBORSTTAPUIT
RUITER
SIJS
SPERWER
SPREEUW
STERN
STORMZWALUW
TAPUIT
UIL
VISDIEF
VORKSTAARTPLEVIER
WATERHOEN
WOUW
WULP

De oplossing gevonden?

Mail deze voor 1 januari 2025 naar:
vroegop@bondvanvolkstuinters.nl

Onder de goede inzendingen verloten we 5 cadeaubonnen ter waarde van € 15.

Puzzel voorjaar 2024:

Oplossing:

Een nieuwe lente een nieuw geluid

De winnaars zijn:

Alieke van Dijk
Tuinpark Kweeklust

Meta de Lange
Tuinpark de Groote Braak

Dorine van Delft
aspirant-lid

Meja de Boer
Tuinpark Ons Buiten

Sanneke Drees
Tuinpark de Molen

Van harte gefeliciteerd!

Sommige tuinders zetten zich zó in voor het park, dan is luieren op de eigen tuin wel zo lekker!